

Αθήναι

ΑΘΗΝΑΙΟΝ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ.

ΕΤΟΣ Α'. ΑΘΗΝΑΙ τὴν 1 Ἀπριλίου 1858. ΦΥΛ. 16

Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Κατεχώρισεν ὁ Αἰὼν ἐν τῷ ἀριθμῷ 1580 ἐπιστολὴν τοῦ ἐκτιστρατήγου κυρίου Ἀνδρέα Μεταξᾶ πρὸς τὸν ὑποστράτηγον κύριον Γενναῖον Κολοκοτρώνην, ἀφορῶσαν τιτὰ τοῦ ιστορικοῦ μου συγγράμματος. Ἴδου ἡ ἀπάντησίς μου.

Ὁ ἀντιστράτηγος κύριος Μεταξᾶς, πρὶν ἐκθέσῃ τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος, καὶ ὡς εἰ ἐκ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐπάτησα τὸ πατρῶον ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος ἐκρέματο ἡ ἀξιοπιστία τοῦ συγγράμματός μου, δις καὶ τρίς ἀναφέρει, ὅτι ἦλθα εἰς Ἑλλάδα περὶ τὸ 1824· ἀλλ' ἀπατάται· καὶ, ἂν παρατρέχων μυρίους ἄλλους, θελήσῃ νὰ ἐρωτήσῃ μόνον τὸν φίλον τοῦ ὑποστράτηγον κύριον Γενναῖον, θὰ μάθῃ ὅτι μὲ εἶδεν οὗτος κατὰ τὸ Μακρυνόρος ἐπὶ τῆς ἐκεῖ ὑπὸ τὸν κύριον Μαυροκορδάτου ἐκστρατείας τὸ 1822, καὶ ὅτι μνεῖα ποιεῖ τῆς συνεντεύξεώς μας ταύτης ἐν τινὶ ἀνεκδότῳ ὑπομνηματίῳ του, δοθέντι μοι πρὸ πολλῶν ἐτῶν παρ' αὐτοῦ εἰς ἀνάγνωσιν. Ἦμην δὲ ἐν Τριπολιτσᾷ ἐπὶ τῆς δεινῆς κατὰ τὸ 1823

ρήξεως περί τῆς Προεδρίας τῆς Βουλῆς, καθ' ἣν ἠναγκάσθη ὁ Κύριος Μαυροκορδάτος νὰ καταφύγῃ εἰς Ἴδραν, ὅπου ὑπῆγα καὶ ἐγὼ μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Μάρτυρες δὲ τῶν λεγομένων ὅλη ἡ Ἴδρα, καὶ οἱ περί τὸν Κύριον Μαυροκορδάτον, οἱ ἐκεῖ τότε καταφυγόντες. Τὸ δὲ 1824 ἐκάθησα κατὰ πρώτην φοράν ἐν τῇ Βουλῇ, ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς πατρίδος μου.

Εἰς ἀναίρεσιν δὲ ὧν ἱστορῶ ἐν τῷ συγγράμματί μου περί διαιρέσεως Πελοποννησίων καὶ Στερεελλαδιτῶν, καὶ περί τινων δεινῶν διαπληκτισμῶν κατὰ τὴν ἐν Τροιζῆνι Συνελεύσει, λέγει ὁ ἀντιστράτηγος Κύριος Μεταξᾶς ὅτι, ὡς πληρεξούσιος ἐν τῇ Συνελεύσει ταύτῃ, δύναται νὰ βεβαιώσῃ ἐν γνώσει, ὅτι τὰ ἱστορούμενα δὲν ἔλαβον χώραν· ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ὡς πληρεξούσιος ἐν τῇ αὐτῇ Συνελεύσει, καὶ ὡς μέλος μάλιστα τῆς ἐπὶ τῆς ἐπιθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπῆς βεβαιῶ ἐν γνώσει, ὅτι τὰ ἱστορούμενα ἰδίαις ἤκουσα ἀκοαῖς, καὶ τὴν μεταξὺ Κολοκοτρώνῃ καὶ Κίττου σκηνῇ ἰδίως εἶδα ἁμασίν· ἀλλ' εἰς λύσιν πάσης ἀμφιβολίας, ἐνεκα τῆς διαφωνίας ἐμοῦ καὶ τοῦ ἀντιστρατήγου Κυρίου Μεταξᾶ, ἐπιτυνάπτω ἄς ἐπορίσθῃ μαρτυρίας τινῶν τῶν ἐπιζώντων πληρεξουσίων ἐν τῇ αὐτῇ Συνελεύσει, αὐτηκόων καὶ αὐτόπτων ὧν ἱστορῶ.

*Μαρτυρία τοῦ Κυρίου Τάτση Μαγλίνᾳ, γυν
Γερουσιαστοῦ.*

» Πληρεξούσιος ὧν τῆς ἐν Τροιζῆνι ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ἐνθυ-
» μουμαι κάλλιστα τὴν ἐν μιᾷ τῶν συνεδριάσεων ἐπισυμβᾶσαν
» σκανδαλώδη διαίρεσιν. Ἡ σφοδρὰ δὲ καὶ πεισματώδης
» αὕτη διαίρεσις ἐπροχώρησε καὶ μέχρι διαχειρήσεως ὀπλων, ὥστε
» ἐσηματίσθησαν δύο πολεμικὰ στρατόπεδα μεταξὺ Πελοποννησίων
» καὶ Στερεελλαδιτῶν· ἀλλὰ διὰ τῆς προσπαθείας πολλῶν φιλη-
» σύχων διελύθη ἡ θορυβώδης ἐκείνη σκηνὴ μετὰ παρέλευσιν τριῶν
» ὡρῶν, εἰς τὸ διάστημα τῶν ὁποίων ἐρρέθησαν σκληροὶ καὶ
» ὕβριστικοὶ λόγοι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν χωρὶς νὰ σεβασθῇ
» ὁ κατώτερος τὸν ἀνώτερον, καὶ οἱ μὲν ἔλαβαν θέσεις πολε-
» μικὰς μετὰ τὰ ὄπλα εἰς τὰς χεῖρας, οἱ δὲ ἐκλείσθησαν εἰς τὰς

» οἰκίας, καὶ ἄλλοι ἔτρεχαν μετὰ πατριωτικὰς φωνὰς διὰ νὰ μὴ
» γίνῃ ἐναρξίς πυροβολισμοῦ. Εἶναι ἀληθὲς, κατὰ
» τὴν ἱστορίαν σας, ὅτι ἡ Συνελεύσις ἐκείνη ἤρχισε μετὰ διαίρεσιν
» καὶ ἐτελείωσε μετὰ Τριημητικὸν πνεῦμα φιλαυτίας τῆς τε Πελο-
» ποννήσου καὶ Στερεᾶς Ἑλλάδος. Ομολογητέον,
» οἱ τὴν δυσφημίαν τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος
» ἐκ τῆς συνθήκης τὴν διέδιδαν ὀλίγοι τυχοδιώκται καὶ φιλο-
» τάραχοι καὶ οὐδέποτε οἱ Πελοποννήσιοι, ἢ μέρος τῆς Συνε-
» λεύσεως, ὑπερ' ἐξάγεται σαφῶς καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας σας, σελίδι
» 327 καὶ 348 τοῦ δ' τόμου, πότε καὶ διὰ ποῖον σκοπὸν
» διεδίδοντο τοιαῦτα φῆμαι.

*Μαρτυρία τοῦ κυρίου Γιαννάκη Χατοσῆ-Πέτρου,
γυν Γερουσιαστοῦ.*

» Τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα ἐν τῷ δ' τόμῳ σελίδι 131
» τῆς παρ' ὑμῶν γεγραμμένης ἱστορίας· ἔλαβαν χώραν δυστυχῶς·
» ἢ δὲ φρόνησις τῶν πληρεξουσίων καὶ ὁ πατριωτισμὸς ὄλων τῶν
» δισκέδασαν.

*Μαρτυρία τοῦ κυρίου Ἀραστασίου Πολυζωῖτου, γυν.
Ἀντιπροέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου.*

» Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐν τῇ Συνελεύσει τῆς Τροιζῆνος
» μεταξὺ Γ. Κίττου, καὶ Θ. Κολοκοτρώνῃ διαπληκτισμὸν, τὸ
» γεγονός εἶναι ἀληθέστατον τὸ ἐνθυμοῦνται ὅλοι οἱ ἐπιζῶντες
» πληρεξούσιοι τῆς Τροιζῆνος, τὸ ἐνθυμοῦμαι καὶ ἐγὼ κάλλιστα,
» διὸ καὶ πρὸς τὸν ἐρωτήσαντά με ἐσχάτως Γενναῖον Κολοκω-
» τρώνῃ δὲν ἐδίστασα νὰ τὸ ὁμολογήσω. »

Τοιαῦτα μαρτυρία τοιοῦτων ἀνδρῶν, δὲν λύουν πᾶσαν περὶ τοῦ προκειμένου ἀμφιβολίαν;

Τρανὴ δὲ ἀπόδειξις τῆς διαιρέσεως εἶναι καὶ τὸ εἰς παῦσιν αὐτῆς καὶ εἰς ἐξάλειψιν πάσης δυσπιστίας ἐκδοθῆν αὐτὸ ψήφισμα τῆς Συνελεύσεως λέγον, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ἐπικράτεια σύγκειται ἐξ ὄλων τῶν ἀραμένων ὄπλα ἐπαρχιῶν, ὅτι εἶναι ἀδιαίρετος καὶ ἀδιάσπαστος, καὶ ὅτι τὰ δικαιώματα τῶν κατοίκων αὐτῶν κακ-

τά ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος ἀγαθὰ εἶναι κοινά. Τοιοῦτον σκοπὸν ἔχει καὶ τὸ δ' ἄρθρον τοῦ Συντάγματος τῆς Τροϊζῆνος λέγον, ὅτι Ἐπεκράτει τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὅσα ἐλάβαν καὶ θὰ λάθωσι τὰ ὄπλα κατὰ τῆς Ὀθωμανικῆς δυναστείας.

Τὸ μέγα δὲ τοῦτο τῆς συμπεριλήψεως ἢ μὴ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος εἰς τὸν συμβιβασμὸν ζήτημα ἐγενήθη, ὅχι ὡς μὴ θελόντων τῶν Πελοποννησίων τὴν συμπερίληψιν αὐτῆς, ἀλλ' ὡς διατεινομένου τοῦ Σουλτάνου ὅτι εἶχεν ὑποχέριον ὄλγην τῆς γῆς ἐκείνην, καὶ ὡς γενομένου λόγου ἐν τῷ Συμμαχικῷ Συμβουλίῳ περὶ ὁροθεσίας ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ. Ἐπεκράτει δὲ τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἐπὶ Κυβερνήτου. Ἰστορῶ δὲ πάντα ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ὑπὸ τὸ κύρος ἐπιστῆμων διακρινώσεων.

Ἀλλ' ὁ ἀντιστράτηγος κύριος Μεταξᾶς, ἐν τῇ ἐπιστολῇ του, καὶ ὁ ὑποστράτηγος κύριος Γεναῖος ἐν τῷ φυλλαδίῳ του λέγουσιν, ὅτι εἶπα ὅσα δὲν εἶπα, ἢ τὰ ἐναντία ὅσων εἶπα, δηλαδὴ, ὅτι ἐνοχοποιῶ τοὺς Πελοποννησίους ὡς μὴ θέλοντας νὰ συμπεριληφθῇ ἡ Στερεὰ Ἑλλάς εἰς τὸν πρὸς εἰρηνοποιήσιν συμβιβασμὸν. Ὁ ὑποστράτηγος μάλιστα ἀγωνίζεται διὰ μακρῶν λόγων ἐν τῷ φυλλαδίῳ του ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἀδίκως τοὺς ἐνοχοποιῶ. Ἀλλὰ τοῦ ἢ μαρτυρίαι; ποῦ ἢ φρεῖς; ἐν τῇ Ἱστορίᾳ ὅτι τοὺς ἐνοχοποιῶ; Πολλὰ καὶ παρὰ πολλῶν περὶ τοῦτου ἐφημιζοντο βεβήτως τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀλλ' ὅχι μόνον δὲν ἠσπάζοντο ἐγὼ τὴν γνώμην ταύτην ἢν ἠσπάζοντο ἄλλοι, ὅχι μόνον οὐδαμοῦ τῆς Ἱστορίας εἶπα, ὅτι οἱ Πελοποννήσιοι δὲν ἠθελαν τὴν συμπερίληψιν τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ἐστηλίτευσαν τὸν φημισθέντα ταῦτον λόγον ὡς συγκοφαντίαν. Ἴδου τί εἶπα ἐν σελίδι 327 τοῦ δ' τόμου.

« Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν οἱ εὐνοούμενοι τοῦ Κυβερνήτου διέσπειραν, ὅτι οἱ ἐν Αἰγίνῃ πρόκριτοι Πελοποννήσιοι, συνελθόντες, ἔγραψαν μυστικῶς τῷ πρέσβει τῆς Ἀγγλίας, ὅτι ἡ Πελοπόννησος καὶ αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἐξήρκουν εἰς σύστασιν Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας. Τοῦτο μαθόντες οἱ Στερεολλαδίται, οἱ ἔχοντες πάντοτε φόβους περὶ τῆς μελλούσης τύχης τῆς γεννησαμένης αὐτοῦς γῆς, καὶ πιστεύοντες ὅτι οἱ κοινοποιούντες ταῦτα δὲν ἐψεύσαντο ἐξ αἰτίας τῶν στενῶν αὐτῶν σχέσεων

πρὸς τὸν Κυβερνήτην, ἐταράχθησαν ταραχὴν μεγάλην. Τοιοῦτοι λόγοι ἐν ταιαύτῃ κρίσιμῳ ὥρᾳ ἐδύνατο νὰ παρεξήνησιν δεινὰς ἀλληλομαχίας. Ἀκούσαντες οἱ πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου τὴν συγκοφαντίαν ταύτην, καὶ μαθόντες πόθεν προήλθε, τὴν ἀπέδωκαν εἰς τὸν Κυβερνήτην καὶ τὸν ἐθεώρησαν ἔκτοτε φανερὸν καταδιώκτην των. Κατὰ τῶν προκρίτων τούτων ἐβρίσθη καὶ ἌΛΛΗ ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΑ, ἜΤΙ ΜᾶΛΛΟΝ ΒΑΒΑΥΡΑ· ὅτι συνώμοσαν νὰ φαρμακώσωσι τὸν Κυβερνήτην. Οἱ λόγοι οὗτοι διεφημισθησαν καὶ ἐκωδωνίσθησαν διὰ τινων ἐφημερίδων. »

Ἐρμηνεύων δὲ τὸ ἀ. ψήφισμα τῆς ἐν Τροϊζῆνι Συνελεύσεως εἶπα ἐν σελίδι 129 τοῦ δ' τόμου, ὅτι, « ἐν ᾧ ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ (ἧς μέλη ἦσαν καὶ οἱ Πελοποννήσιοι Ζητήμης, Πατρόμπεης, Δεληγιάννης καὶ Ζ. Σισίνης), ἨΓΩΝΙΣΘΗ ΕΙΔΙΚΡΙΝῶΣ ΚΑὶ ἈΡΙΖΙΔῶΣ Εἰς Ὠφελεία τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, καὶ ΚΑΤΩΡΘΩΣΕ ΔΙ' ὧΝ ἘΣΥΣΤΗΘΕ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔῶΝ ΤΗΝ ἈΝΟΡΘΩΣΙΝ ΤΗΣ, δὲν ἔπαυάν τινες ὑποκινούντες ταραχὴς ἐν μέσῳ αὐτῶν τῶν στρατοπέδων, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἐνέργει μυστικῶς τῷ τρόπῳ διὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τοῦ προκειμένου συμβιβασμοῦ τὴν ἀποκοπὴν τῆς Στερεᾶς ἀπὸ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος; εἰς ἀνταλλαγὴν ἄλλων ἀγαθῶν ἐπ' ὠφελεία μόνης τῆς Πελοποννήσου. »

Ἐνοχοποιῶ καὶ μέφομαι δι' ὧν εἶπα τοὺς Πελοποννησίους ἢ τοὺς ἀθρώνω καὶ τοὺς κηρύττω ὑπερμάχου; τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος; Δὲν εἶπα δὲ ἐν σελίδι 136 τοῦ δ' τόμου, ὅτι ποτὲ ἢ φωνὴ τῶν πασχόντων Στερεοελλαδιτῶν δὲν ἠκούθη τόσον εἰς τὰ ὅσα τῶν Πελοποννησίων ὅσον ἐπὶ τῆς πολιορκίας τῶν Ἀθηνῶν, ἢτοι καθ' ὃν καιρὸν εἰργάζετο ἢ ἐν Τροϊζῆνι Συνέλευσις, καὶ ὅτι ἐκτὸς τῶν πρὸ καιροῦ ἐκστρατεύσαντων Κορινθίων, ἐξεστράτευσαν ὡς ἐπιβοηθοὶ εἰς λύτρωσιν αὐτῆς ἔτι 2500 Πελοποννήσιοι; ἄπορον τῇ ἀληθείᾳ πῶς λόγοι τόσον σαφεῖς παρεξηγήθησαν, καὶ πῶς τόσα εἰς ἀναίρεσιν λόγων μὴ λεχθέντων ἐγράφησαν.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ ἰδίως τὸν Κολοκοτρώνην, οὐδαμοῦ τῆς Ἱστορίας εἶπα, ὅτι ἐξέφρασεν ἢ ἐπροστάτευσεν τὴν ἰδέαν τῆς μὴ εἰς τὸν συμβιβασμὸν συμπεριλήψεως τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος. Ἐξ ἁναν-

τίας, εἶπα ἐν σελίδι 10 τοῦ δ' τόμου εἰς δικαίωσίν του, ὅτι ἂν δὲν ἐστράτευσέ ποτε πέραν τοῦ Ἰσθμοῦ, πολλοὺς ὅμως πολ-
λάκις ἀπέστειλεν εἰς ἀντίληψιν τῶν ἐκεῖ ἀγωνιζομένων. Ἄνευρα
ἐν σελίδι 180 τοῦ γ' τόμου ἐπιστολήν του πρὸς τοὺς Στερεοελ-
λαδίτας, ἣν οὐδὲν δύναται νὰ ψεύσῃ, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ μὴ
μεμφῆ, δι' ἧς τοὺς ἀπεκάλει ξένους τῆς Πελοποννήσου, τοὺς
ἐσυμβούλευε ν' ἀπέχωσι τῶν πραγμάτων τῆς πατρίδος του, καὶ
τοὺς ἠκείλει ὅτι θὰ τοὺς ἐτιμῶρει, ἂν παρήκουαν· ἀλλὰ καὶ ἡ
ἐπιστολὴ αὕτη ἐγράφη δύο ἡμίσει σχεδὸν ἔτη πρὶν συγχροτηθῆ ἢ
ἐν Τροιζῆνι Συνελεύσει.

Πρὸς τί λοιπὸν ὁ τόσος περὶ τῆς διαθέσεως τῶν Πελοποννησίων
πρὸς τοὺς Στερεοελλαδίτας θόρυβος, ἐν ᾧ ὅλοι τὰ αὐτὰ λέγομεν
περὶ αὐτῆς, καὶ ὅλοι ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος εὐφημοῦμεν;

Ὅλιγα καὶ περὶ τῆς Ἀρχιστρατηγίας.

Οὐδαμῶς ἐπρόκειτο ἐν τῇ κατὰ τὴν Τροιζῆνα συνελεύσει περὶ
τῆς ἀρχηγίας τῶν ὄπλων τῆς Πελοποννήσου, ἢ περὶ τῆς ἀρχηγίας
τῶν ὄπλων τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.

Τὰς ἀρχηγίας ταύτας κατεῖχεν, τὴν μὲν ὁ Κολοκοτρώνης τὴν
δὲ ὁ Καραϊσκάκης καὶ διετήρησαν καὶ μετὰ τὴν ἀρχιστρατηγίαν.
Ἐπρόκειτο περὶ τῆς γενικῆς ἀρχιστρατηγίας ὅλης τῆς Ἑλλάδος.
Πιστεύει τις, ὅτι θὰ ἐδέχοντο οἱ Πελοποννήσιοι ἀρχηγὸν Στερεοελ-
λαδίτην, ἢ οἱ Στερεοελλαδίται Πελοποννήσιον; Ὁ Κολοκοτρώνης
διωρίσθη ἀρχιστράτηγος μόνης τῆς Πελοποννήσου παρὰ τῆς Πελο-
ποννησιακῆς Γεραυαίας κατὰ πρότασιν τοῦ Πελοποννησιακοῦ στρα-
τοῦ μετὰ τὴν κατατροφὴν τοῦ Δράμαλι, ἀλλ' ἐτελεσφόρησε; τὸν
ἀνεγνώρισέ ποτε ὡς τοιοῦτον ἢ Κυβέρνησι; δὲν κατήργησεν ἢ
ἐν Ἄστρει Συνελεύσει καὶ αὐτὸν τὸν τίτλον τῆς ἀρχιστρατηγίας,
ὃν ἔφερε μὲν τότε ὁ Κολοκοτρώνης παρὰ γνώμην τῆς Κυβερνή-
σεως, ἀντεποιεῖτο δὲ ὁ Πετρόμπεης; ἀλλ' οὐδὲν ἤττον, διηγού-
μενος τὰς τῆς ἐν Τροιζῆνι ἀρχιστρατηγίας ὅλης τῆς Ἑλλάδος,
ἐπαινῶ καὶ τὸν Καραϊσκάκην καὶ τὸν Κολοκοτρώνην λέγων, ὅτι
αὐθορμητῶς ἐπρότεινεν τὸν Τσόρτσην ἀρχιστράτηγον.

Τὸ δὲ τοῦ Μικολῆ τὸ παρεσαγόμενον παρὰ τοῦ ἀντιστρατή

του Κυρίου Μεταξᾶ ὡς ὅμοιον πολὺ διαφέρει, διότι ὁ μὲν Κολο-
κοτρώνης καὶ ὁ Καραϊσκάκης διετήρησαν, ὡς εἴρηται, τὰς ἀρχη-
γίας τῶν καὶ μετὰ τὴν ἀρχιστρατηγίαν τοῦ Τσόρτσην, ὁ δὲ Μιαού-
λης, ὁ πρῶτος ναύαρχος ὅλης τῆς Ἑλλάδος, διέμεινε, μετὰ τὴν
τολαρχίαν τοῦ Κοχράνου, ἐντὸς τῆς φρεγάτας, ἐν ἣ ἑναύαρχε,
ὡς ἀπλοῦς πλοίαρχος.

Καὶ ταῦτα ὡς πρὸς τὸ πραγματικὸν μέρος τῆς ἐπικρίσεως; τὸ
μόνον ἄξιον τινὸς λόγου εἰς ἐπανόρθωσιν τῶν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι
τέλους αὐτῆς ἐσφαλμένων.

Ἐν Λονδίῳ 3|15 Μαρτίου 1858

Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.)

ΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.

Ἰσως Κατιόνειός τις ἀνὴρ, ἀναγνοὺς τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην
ἀνακράξῃ: « Δόξα τῷ θεῷ, ὅτι εὐρέθη εἰς ἄνθρωπος νὰ γράψῃ
δύο λέξεις κατὰ τῆς μάστιγος ταύτης τῆς ἀρτιπαγοῦς κοινωνίας
μας, ὅτι, . . . » τίς οἶδε τί ἄλλο ἔτι· δυστυχῶς ὅμως, φίλε
Κάτων, δὲν εἶνε τοιοῦτος ὁ σκοπός μου τόρα· ἴσως ἐν καταλ-
ηλοτέρῳ τόπῳ καὶ χρόνῳ ἐρευνησωμεν αὐτὸ τὸ ζήτημα· ἐπὶ
τοῦ παρόντος ὅμως ἐν ἄνθος μόνον σκοπῶ νὰ ρίψω ἐπὶ νέου τινὸς
τάφου τῆς ταλαιπώρου μας γλώτσης, ἣν, καθιστῶντες ἔκτρομα
πρῶτον, κηδεύουσι καθ' ἑκάστην ὄρωρᾶν οἱ πολυάριθμοί μας μυθι-
στοριομεταφρασταί.

Πρὸ τινῶν ἡμερῶν, φίλε ἀναγνώστα, με λέγει μία τῶν συνα-
γνωστριῶν σου ἐν τινι συναναστροφῇ.

— Ἀνεγνώσατε τὸν Πειρατὴν; — Τίνα Πειρατὴν, κυρία μου;
τοῦ Βύρωνος; μέλιστα. — Ὅχι, ὄχι· ἐν μυθιστορικῷ νέον, μετα-

φραζθὲν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ. — Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ; καὶ τίνος συγγραφῆς, παρακαλῶ; — Τοῦ Γεωργίου Σάνδ, μὲ φαίνεται μάλιστα, μάλιστα. — Ἄλλὰ δὲν ἤξεύρω ὁ Γεώργιος Σάνδ (ἡλαθὴ ἢ Κυρία Δυδεβάνδη) νὰ ἔγραψι κανὲν μυθιστόρημα ἐπιγραφόμενον Πειρατής. — Καλέ, πῶς γίνεται, ἀφοῦ τὸ λέγουν οἱ μεταφρασταὶ ἀλλὰ . . . προσθέτουν ἔπειτα καὶ ἓν ἄλλο ὄνομα, . . . Ἰσκόκ. — Ἄ! τὸν Ἰσκόκ λοιπὸν μ' ἐρωτήσατε ἂν ἀνέγνωσα; — Βέβαια, αὐτὸν τὸν ἀνεγνώσατε; . . . Ἄχ! τί ὠραῖον μυθιστόρημα . . . — Ὁ πολὺ ὠραῖον, κυρία μῦν (ἢ δεσποσύνη μου καθὼς λέγει ὁ κύριος Σκυλίσσκ, ἢ δεσποινίς μου καθὼς λέγουν ἄλλοι), πολὺ ὠραῖον, . . . τὸ ἀνέγνωσα πρὸ χρόνων Γαλλιστί . . . — Ἄ! ἐγὼ ἀνέγνωσα τὴν νέαν αὐτὴν μετάφρασιν. . . τί εὐμορφὴ μετάφρασις! . . . νὰ ἰδῆτε τί ὠραίας λέξεις ἔχει. . . — Ἄν τὴν ἔχετε, ὑπέλαβον ἐγὼ μειδιῶν, ἤθελον προθύμως ἀναγνώσει τὸν νεοεὐώπιτον αὐτὸν Ἰσκόκ. — Ὅχι, κύριε Σ. . . , μοὶ τὸν ἐδάνεισε φίλη μου τι; δὲν τὸν ἔχω πλέον; θέλετε νὰ τὸν ζητήσω πάλιν; Ὅχι, κυρία μου, εὐχαριστῶ, δὲν εἶνε βία! . . . Καὶ ἀνεχώρησα.

Διευθύνθην δ' εὐθὺς πρὸς τινὰ φίλον μῦν παρ' ᾧ ἐυελπίζομην νὰ εἶρω τὸν Πειρατήν.

Πρέπει νὰ γνωρίζῃς ἐκ προομιῶν, φίλτατε ἀναγνώστα, ὅτι ἠγάπων ποτὲ καθ' ὑπερβολὴν τὰ μυθιστορήματα, καὶ ἀκόμη καὶ τότε δὲν ἀναγινώσκω μετὰ δυσχερεσκέας μυθιστορίαν· μολονότι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐκ τῶν προσθευόντων ὅτι ἀμαρτία ἐωμολογημένη οὐκ ἔστιν ἀμαρτία, βλέπεις ἐν τούτοις ὅτι ἐξομολογοῦμαι εἰλικρινῶς τὴν ἀμαρτίαν μου· ἐνοεῖς ἤδη, ὅτι δὲν ἀφῆκα σχεδὸν μυθιστορίαν ἑλληνιστὶ μεταφρασμένην, τὴν ὅποιαν νὰ μὴν ἀνέγνωσα· ἕνας θεὸς τὸ ἤξεύρει, κατὰ τὸ κοινῆ λεγόμενον τί ὑπέφερα μ' αὐτὰς τὰς μεταφράσεις, ποση ὁδοῖς υπομονῆς; μ' ἐχρειασθῆ πολλὰκις διὰ νὰ μὴ σχίσω τὴν ἀνά χειρας μου μετάφρασιν, πόσος φανατισμὸς, ποιά μυθιστοριομανία ἔπρεπε νὰ μ' ὠθῆ πολλὰκις ἵν' ἀναγνώσω μέχρι τέλους τὰς πλείστας τῶν χερσιτωμένων αὐτῶν μεταφράσεων. Διὰ ταῦτα πάντα κυνηγῶ μετ' ἐν τῷ κερὶ πᾶσαν νέαν μετάφρασιν, ἐλπίζων νὰ εἶρω αὐτὴν καλλιτέραν τῶν προγενεστέρων τῆς, καὶ κηδεύουσαν μετ' ὀλιγωτέρας πομπῆς

καὶ εὐαριθμότερας σολοικισμῶν καὶ βαρβαρισμῶν συνεθίας τὴν τάλαιναν γλῶσσάν μας. Ἴσως ὅμως μ' ἐρωτήσης, καθὼς κ' ἔχεις τὸ πρὸς τοῦτο δικαίωμα: ἀ ἀλλὰ, κύριε Ἀρίσταρχε, τί σοὶ μέλει διὰ τὴν μετάφρασιν; δὲν ἀναγινώσκεις τὴν μυθιστορίαν ὡς ἔχει, ἀφοῦ ἦται μυθιστοριογράφος, καθὼς λέγεις, χωρὶς νὰ σκοτίζεται διὰ τὰ λάθη τῆς; ὅπως δῆποτε θὰ ἐνοήσης τὴν καθόλου ἐνοικίαν τοῦ μυθιστορήματος; τί σοὶ μέλει διὰ τὰς λεπτομερείας; ν — Ναί, φίλε μου, θὰ σ' ἀπαντήσω κ' ἐγὼ, ἔχεις δίκαιον, ἀλλὰ τί τὸ κάμνεις, ἀφοῦ ἡμεῖς ἰδιότροπος, κ' ἐπιζητῶ πάντοτε τὴν δυνατὴν κ' ἐκ τῶν ἐνόητων ἐντέλειαν; Πῶς νὰ γένη τὸ πρᾶγμα, ἀφοῦ τὰ νεῦρα μου πειράζονται φοβερά, ὅταν ἀναγινώσκω αἴφνης εἰς ἑλληνικὴν μυθιστορίας μετάφρασιν (ἐξῶ καὶ κοσμουμένην ὑπὸ τοῦ μακροῦ ὀνόματος τοῦ τρανοῦ καὶ πολυμαθοῦς μυθιστοριομεταφραστοῦ Κ. Ἰωάννου Ἰσιδωρίδου Σκυλίσσου) τὴν φράσιν π.χ. τὸν εἰσήγαγε εἰς τὰς βλέψεις του, ἢ ἐννοῶ μόνον μεταφράζων αὐτὴν κατὰ λέξιν εἰς τὸ Γαλλικὸν πρωτότυπον *il le fit entrer dans ses vues*, ἢ τὴν κομψὴν ταύτην: τῆς κάμνει τὴν αὐτὴν, δι' ἧς μεταφράζεται (!!) δῆθεν τὸ γαλλικὸν *il lui fait la cour*, ἢ τὴν ἄλλην: ἐβλήθημεν καθ' ὁδόν, μετάφρασιν (ἢ μεταγραμμάτισιν κυριολεκτικώτερον) τοῦ Γαλλικοῦ: *vous vous mimes en route* ἢ τὸν πολυθρόλλητον *Lion* τῶν Παρισίων μεταμορφούμενον εἰς Συρμομέδοντα ἐν Σμόρην παρὰ τοῦ γλαφυροῦ ποιητοῦ Κ. Κοντοπούλου, . . . καὶ μυρία ἄλλα ἔτι, μεθ' ὧν λυποῦμαι τῇ ἀληθείᾳ νὰ καταφορτίσω τὸν ἀθῶον χάρτην, καὶ τοι μὴ δυνάμενον νὰ διαμαρτυρηθῆ, κατὰ τὴν εὐφυᾶ ἔκφρασιν Γάλλου τινός; Τί νὰ κάμωμεν, ἀφοῦ ἡμεῖς ἀνθρώπος στενοκέφαλος καὶ δὲν ἤμπορῶ νὰ ἐνοήσω, τίνος ἕνεκα μαθηταί, πολλὰκις ἐκστηθίζοντες ἔτι τὴν Γυμναστικὴν τοῦ Κ. Καματζώδου, καταβαίνουσιν εἰς τῆς δημοσιότητος τὸ στάδιον, καὶ προβαίνουσι τρανοὶ τρανοὶ μεταφρασταὶ εἰς τὸ μέσον, φέροντες ἀντὶ παντός ἐφοδίου ἐν λεξικῶν τῶν Κ. Κ. Σχμουρκάση καὶ λοιπῶν ὑπὸ μάλης; Πῶς θέλεις φίλε ἀναγνώστα, νὰ μὴ μὲ καταλάβῃ νευρική παραχῆ ὅταν ἐξαίφνης βλέπω μαθητὰς τυπώνοντας τὰς ἐξηγήσεις διδασκάλων των, καὶ γράφοντας μετὰ κόμπου εἰς τὸ ἐξώφυλλον τῆς δῆθεν μεταφρά-

σεώς των, ὑπὸ τοῦ Κυρίου δεῖνα ἢ δεῖνα; . . Ἐ! φίλε μου, αὐτά, βλέπεις, εἶνε φυσικά μου ἐλαττώματα, ἄτινα εὐτυχεῖς οἱ μὴ ἔχοντες! γνωρίζω ὅτι ἡ ὑπομονὴ εἶνε κάλλιστον πράγμα, ἀφοῦ καὶ ἡ Γαλλικὴ παροιμία λέγει ὅτι *la patience passe science*, ἀλλ' ἐξομολογοῦμαι ὅτι ποτὲ δὲν κατώρθωσα νὰ καταστείλω τὰ νεῦρά μου, ἀναγινώσκων πράγματα παραπλήσια τῶν προμνημονευθέντων.

Ἐννοεῖς τόρα πιστεύω μετὰ πότης χαρᾶς ἔτρεχον νὰ εὔρω τὸν Πειρατὴν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φίλου μου, ἀφοῦ ἦτο μετάφρασις νέα, συστημένη μάλιστα καὶ παρ' εὐφυοῦς κυρίας· δηλαδὴ, *entre nous sois dit*, πολλὴν σημασίαν δὲν δίδω εἰς τῶν γυναικῶν τὰς κρίσεις· ἐν γένει, καὶ μάλιστα περὶ μυθιστορημάτων, καθόσον διὰ τὰς κυρίας γενικὸς κανὼν τῆς τῶν μυθιστορημάτων κριτικῆς εἶνε ὡς γνωρίζεις ἴσως καὶ σὺ ὁ ἴδιος, ὅτι καλὴ μυθιστορία εἶνε ἡ διὰ συνοικεσίου κλειομένη, κακὴ δὲ ἡ διὰ θανάτου, κανὼν πολλὰ εὐχάριστος καὶ καταδεικνύων προδήλως ὅτι γυναῖκες εἶνε οἱ πλεῖστοι τοῦ *optimisme* ἑπαδοί. Ὅπως δὴποτε εἶχον προκατάληψιν τινὰ ὑπὲρ τοῦ Πειρατοῦ καὶ μετὰ τῆς προκαταλήψεως ταύτης ἠτένισα ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ φίλου μου κομψόν τι κόκκινον (ἢ ἐρυθρόν, ἵνα μὴ ὀργισθῆ ἡ τοῦ θεάτρου ἐπιτροπὴ) βιβλίον, ἐπιγραφόμενον ὁ Πειρατὴς ἢ Ἰσκόκ. — Φίλε μου, θὰ μοι δανείσης πιστεύω δι' ἀπόψε μόνον αὐτὸ τὸ βιβλίον σου. — Δὲν εἶνε ἐδικόν μου φίλε μου· ἂν ἤμπορῆς νὰ μὴ κόψῃς τὰ φύλλα, καὶ νὰ μοι τὸ ἐπιστρέψῃς αὐριον τὸ πρῶτ', λάβετο. — Τὶ διάβολον, . . ἔστω, ἀπήντησα μετὰ μικρὰν σκέψιν, καὶ λαβὼν τὸ βιβλίον ἀνεχώρησα. Ἐφθασα εἰς τὴν οἰκίαν μου ἀπνευστί, ἤνοιξα τὸ βιβλίον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου καὶ ἤρχισα νὰ ἀναγινώσκω τὰς σελίδας του, ὅπου τὰ τυπογραφικὰ φύλλα μοι τὸ ἐπέτρεπον.

Ἄνθρακες, φίλε μου ὁ θησαυρός! μάτην καὶ τῆς κυρίας ἡ συζασις, μάτην καὶ ἡ καλὴ μου ὑπὲρ τοῦ Πειρατοῦ αὐτοῦ προκατάληψις. Ναυτία σχεδὸν μὲ κατέλαβεν ἀναγινώσκοντα τὰ πρῶτα φύλλα ἄτινα εὐρέθησαν τυχαίως κομμένα. Φαντάσθητι, φίλε ἀναγνώσα (ἂν δὲν τὴν ἀνεγνώσες βεβαίως), μετάφρασιν κατὰ λέξιν σχεδὸν

ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης φιλοκαλίας περὶ τὴν διάταξιν τῶν λέξεων, τοῦ μυστηρίου αὐτοῦ τῆς λογογραφικῆς τέχνης, ὅπερ δὲν διδάσκεται, πὰραθεμά το, ἄνευ τῆς παραμικρᾶς προσοχῆς περὶ τὴν ἀποσκοπήσιν λέξεων χαμαιζήλων, βριθουσαν ἀκυριολεξιῶν, ἀτυταξιῶν, ἀνορθογραφιῶν, καὶ οὐτινος δὴποτε ἔτι ἄλλου πλεονεκτήματος θίλεις. Ἴσως ἀπαιτήσης νὰ σοὶ φέρω ἀπόγευμά τι τῶν χαρίτων τούτων, ἀναγνώσῃ μου, ἀλλά. . . δι' ὄνομα Θεοῦ! κ' ἐγὼ βαρύνομαι ν' ἀντιγράψω ὅ,τι ἐτρόμαξα ν' ἀναγνώσω, καὶ σὺ ἤθελεις μετανοήσῃ ἀναμφιβόλως διὰ τὴν αἰτησίαν σου, ἂν ἀνεγίνωσκες αἴφνης δύο ἢ τρεῖς σελίδας τοῦ Ἀθηναίου, περιεχούσας ἀποκοπάς, ὁμοίας τῆς: « *ἐὰν τι ἠδύνατο νὰ μετριάσῃ. . . τοῦτο ἠθέλει εἶναι αἰ. . .* » (σελ. 8). ἢ τῆς: « *ἡ πρότασις παρεδέχθη* » (σελ. 9), ἢ τῆς « *τοῦ ὁποίου ὁ εὐγενὴς χαρακτήρ, καὶ. . . ἀρεδείκνον αὐτὸν* » (σελ. 11), ἢ τῆς: « *ἐχάροντο εἰς εἰκασίας* » καὶ μυρίαῖς ἄλλαις, ἢ ἀμαθείας δείγματα ὅμοια τῷ ἠδ' *ΕΣ ὄνομα ἢ τῷ: αἱ θεοὶ καταπίπτουσι πυρωθέντες* (ἐ, σελίδι 89) καὶ ἄλλοις πολλοῖς. Τὸ δὲ χεῖρον πάντων εἶνε, ὅτι πολλαχοῦ παραμορφοῦται καὶ αὐτῆς τῆς μεγαλοφυοῦς συγγραφῆς ἡ ἔννοια, π. χ. λέγει ἐν ἀρχῇ ὁ μεταφραστής: « *τεμάχια, τὰ ὁποῖα θέλω προσπαθῆσαι νὰ συνδέσω, ἐκτός ἂν ἡ μνήμη μὲ λαθάρη, μολορότι δὲν θὰ ἦμαι τόσο αὐθεντικός, ὅσον θὰ ἐπεθύμει, κ.τ.λ.* ἐνῶ ἡ κυρία Sand λέγει: . . . *par lambdoux je vais essayer de les reunir, sauf à être trahi en beaucoup d'endroits par ma memoire, et à n' être pas aussi authentique, que . . . pourrait le désirer* κ.τ.λ. . . » Ἐπίσης ἐν σελ. 72 λέγουσιν οἱ μεταφρασταί: « *Ἴδου ὁ σύζυγός σου ἔρχεται θὰ λάβω τὸ βερβιτόν σου (ἡ τάλαινα βάρβιτος ἐδαπτίσθη τὸ βερβιτόν!) καὶ θὰ πληρώσω χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως τὸν θάλαμον τοῦτον: ἐνῶ ἡ Sand λέγει: Voici Orio; prends ton luth je vais brûler des parfums dans la chambre.* Τὸ ἀστεϊότατον δὲ εἶνε ὅτι οἱ μεταφρασταί (διότι σημείωσον ἀναγνώστὰ μου, ὅτι δύο ἀνθρώπων συνεργασίας εἶνε γέννημα ἢ μετάφρασις αὕτη) παρέλιπον, ἀγνοῶ τίνας ἔνεκα, σελίδας ὅσας τοῦ πρωτοτύπου, οἷαν ἀνακαλύπτω εὐθύς ἐν ἀρχῇ (εἰς τὰ κομμένα φύλλα

πάντοτε) τὴν ἐξῆς : ἀπὸ τῶν φράσεων διγλ. *Maïs malheureusement pour nous*, μέχρι τῶν *L'histoire commença enfin*, ὅθεν ἰακκιθάουσι πάλιν τὴν μετάφρασιν οἱ μεταφρασταί, παραλίπντες δὴ καὶ ἡμισίαν σελίδα κατὰ τὴν ἐκδοσιν ἣν ἔχω ἤδη πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅπου ἀναφέρονται ἱστορικῶς τὰ τῆς λέξεως *Uscoque* κ.τ.λ. Ταῦτα πάντα ὁμως ἐνόμισαν καλὸν οἱ μεταφρασταὶ νὰ κατατάξωσιν ἐν περιλήψει, ὡς ἰδίαις τῶν δῆθεν ἱστορικῶς γνῶσεις, εἰς τὸν πρόλογόν των, ὅπου, κατὰ τὸ ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων ἐπικρατήσαν ἔθιμον, ζητοῦσι καὶ τὴν συγγνώμην τοῦ ἀναγνώστου διὰ τὰς ἐλλείψεις των, ἵνα, ὡς λέγουσιν, ἐνθαῤῥυνθῶσι καὶ ἄλλοι εἰς τοιοῦτου εἶδους ἔργα. Ἐγὼ νομίζω, φίλε ἀναγνώστη, ὅτι εἶνε καλλίτερον, πρὸς τὸ συμφέρον καὶ τῆς γλώσσης καὶ τῆς καλλιθεησίας, νὰ μὴν ἐνθαῤῥυνθῶσι καὶ ἄλλοι εἰς δολοφονίας ἀθῶων καὶ μεγαλοφυῶν συγγραφέων, γνωρίζοντας ἐκ προοιμίων ὅτι ἀφίενται αὐτοῖς πάντα τὰ παραπτώματα, ἅμα κατορθώσωσιν ἔπειτα νὰ γράψωσιν ἕνα πρόλογον, δι' οὗ νὰ ζητήσωσιν ὑποκλινέστατα *mille pardons* παρὰ τοῦ ἀναγνώστου των.

Ἄλλ' ἴσως μοὶ παρατηρήσῃς ὅτι δὲν εἶνε καὶ τόσον εὐκόλον πρᾶγμα ἡ μετάφρασις μυθιστορίας; *grazie per l'auvizio* μήπως ἐγὼ λέγω τὸ ἐναντίον; ἀλλὰ τότε ἄς μὴ μεταφράζωσι μυθιστορίας, ὅσοι θέλουσι νὰ δώσωσιν ἀπαρχὰς τῶν *περὶ τὴν Γαλλικὴν σπουδῶν των* (καὶ μάλιστα μυθιστορήματα τῆς *Sand*), ἀλλ' ἄς ἐκλέγουν ἄλλα βιβλία, ἂν ἔχωσι *couite que couite*, ἀκατάσχετον πρὸς μετάφρασιν ἔφρασιν, ἂν θέλωσι καὶ καλὰ νὰ ἰδῶσιν ἑαυτοὺς τυπωμένους, καθὼς λέγει ὁ φίλος μου Λάκων εἰς τὰς *Κερασιτσας του*; ἀλλ' ὄχι, λέγουσιν οἱ μεταφρασταί: *ἔφρασι πρὸς τὰ καλὰ* τοὺς παρεκίνησε νὰ μεταφράσωσι τὸν Πειρατὴν. Ἄν ὄλαι αἱ πρὸς τὰ καλὰ ἐφέσεις ὁμοιάζον πρὸς τὴν ἔφρασιν ταύτην τῶν μεταφραστῶν μας, στοιχηματίζω ὅτι τὸ καλὸν θὰ ἦτο ἀγνωστον ἔτι εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Πιθανὸν ὁμως νὰ μᾶς ἀπαντήσωσιν οἱ μεταφρασταὶ ὅτι τὸ καλὸν τὸ ἐκτιμᾷ ἡ ὄρεξις (δηλαδὴ τὸ *gusto*), καὶ *περὶ ὀρέξεως οὐδεὶς λόγος*; τότε λοιπὸν ἄς μὴ τοῖς κακοφανῇ ὅτι δὲν εἰμεθασύμφωνοι μετ' αὐτῶν.

Σ.

ΕΟΡΤΗ ΠΕΡΙΕ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

(Δ ι ῆ γ η μ α).

Γυναῖκά μου, αὔριον θέλω νὰ διασκεδάσῃς καὶ σὺ καὶ τὰ παιδιὰ μας· μὰ τὴν ἀλήθειαν, ὁ διάβολος πρέπει νὰ σὲ σπρώξῃ γιὰ νὰ βγῆς παρ' ἐξῶ· ἔτυχε τὸ πρῶτὸ νὰ περπάτησας μὲ δυὸ ὄρους εἰς τὸ Κεραμικόν, ἐτελείωσε· θέλεις πλέον νὰ κλεισθοῦμεν ὅλοι τὸ βράδυ δὲ κἀνεις καὶ λόγον πῶς διασκεδάσας;..

— Μὰ καλέ μου.....

— Μὰ καλή μου, συμπάθιο νὰ ὁμιλήσω πρῶτα· δὲν πρέπει κανεὶς νὰ ἦνε τόσον φίλαυτος, καὶ νὰ ζῆ μόνον διὰ τὸν ἐχυτόν του. Ἡ κόρη μας ἔχειν δεκαπέντε χρόνων, καὶ εἰς τέτοια ἡλικία θέλει κανεὶς νὰ παίρῃ ὀλίγον καὶ τὸν ἀέρα του, νὰ περιπατῇ, καὶ νὰ βλέπῃ κάτι περισσότερο ἀπὸ τὰ μεσοφόρια τῆς μητέρας της, ἂν καὶ γιὰ τὰ μεσοφορία σου δὲν ἔχει κανεὶς νὰ πῇ λόγο...

— Μὰ ἄνδρα μου ἠξεύρεις πολὺ καλὰ πῶς ἔρχονται καὶ μᾶς ἄνθρωποι, καὶ ἡ Λεονώρα μας;.....

— Μάλιστα, εἰξεύρω πῶς μᾶς ἔρχεται συναυστρορῆ· μάλιστα καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος Καλοφύλης, ἐκεῖνος ὁ νέος ζωγράφος, ὁ ὁποῖος τὸ ἔβριξε ὀλίγο εἰς τὸ ρομαντικόν, καὶ ἄφησε φαβορίτες· καὶ ἕνα μπουκετάκι τρίχας ἀποκάτω ἀπὸ τὰ χεῖλη του, γιὰτὶ θαρρῆε πῶς αὐτὰ τὸν κάνουν εὐμορφον. Ἄς ἦναι δὰ, ἀδιάφορον κλασικὸς, ρομαντικὸς, φθάνει μόνον νὰ κερδίῃ χρήματα. Ἄν ἀληθινὰ ἀγαπᾷ τὴν Λεονώρα, θὰ ἰδοῦμε· δὲν λέγω πῶς θὰ τοῦ τὴν δώσω, μήτε πάλιν πῶς δὲν θὰ τοῦ τὴν δώσω.... Ἐχομεν ἀκόμη καιρό. . . . Ἄς ἰδοῦμε τώρα ἐκεῖνο ποῦ λέγαμεν γιὰ αὔριον· πρέπει νὰ διασκεδάσωμεν, πρέπει νὰ πᾶμε εἰς κανένα πανηγύρι ἐδῶ τριγύρω εἰς τὰ Πικρία. Πόσον νόστιμα εἶνε αὐτὰ τὰ πανηγύρια! μὰ δὲν ἔχεις ἰδέαν, . . . σὺ ποτὲ δὲν θέλεις νὰ κἀμης ἕνα βῆμα ἐξῶ ἀπὸ τὴν πόλιν, ἐνῶ μοῦ φαίνεται πῶς οἱ Πικριστιανοὶ πρέ-

πει νὰ γνωρίζουν τοῦλάχιστον τὰ περίχωρα· ἔπειτα, κι' αὐτὰ Παρίσια εἶνε, μὲ τὴν διαφορά, πῶς εἰς τὰ Παρίσια λαμβάνεις τὴν ἐφημερίδα εἰς ταῖς ὀκτώ καὶ ἐκεῖ τὸ γεῦμα, καὶ πληρόνεις, διὰ τὰ γράμματα 20 λεπτὰ ἀντὶ 15· καὶ ἐκεῖ εἶνε τῶρα ἄνθρωποι μὲ μάθησι, μὲ πολλὰ προ-ερήματα, δηλαδὴ ποιηταί, ζωγράφοι, καὶ βιβλιοπῶλαι ἀκόμη. . . . δηλαδὴ παλαιοὶ βιβλιοπῶλαι· καὶ ὁ λόγος εἶνε, ὅτι ἐκεῖ ζῆ κανεὶς φθηνότερα, πληρόνεις τὸ κρέας· δέκα πέντε λεπτὰ ὀλιγώτερο τὴν ὀκτῶ. Καταλαμβάνεις, ὅτι εἶνε μεγάλη οἰκονομία. Εἰς ἑβδομηντα ὀκτάδες κρέας τοῦ τρώμε τὸν γρόνον, ἔχομε κέρδος δεκάμισυ δραχμαῖς· ἀλήθεια, θέλει κανεὶς καμμιὰ τριανταριά δραχμαῖς νὰ πηγαίνωσθε εἰς τὰ ἀμάξια· ἀλλ' ἀδιάφορον· εἶνε οἰκονομικὸν νὰ ζῆ κανεὶς εἰς τὴν ἐξοχὴν. . . . Ὁὲ πάμε αὔριον. . . .

—Μὰ δὲν βαστοῦν τὰ πόδιά μου, καὶ. . . .

—Καλὲ παίρνομεν ἓνα μεγάλο ἀμάξι, μήπως δὲν εἶνε τῶρα γεμάτος ὁ κόσμος ἀπὸ ἀμάξια· ἤμπορεῖ νὰ γυρίσῃ κανεὶς ὅλο τὸ κόσμον μὲ μικρὰ πράγματα. Ἰδὲ γυναῖκα, τὸ παιδίμας πετᾷ ἀπὸ τὴν χαρὰ τοῦ τὸν καυμένο τὸν Ἀλέξανδρον! πόσον θὰ εὐχαριστηθῆ, πόσον θὰ διασκεδάσῃ εἰς τὴν ἐξοχὴ! . . . Ἀ! . . . —Ὡ, ναὶ, ναὶ πατέρα. . . —Λοιπὸν ἀποφασισμένο. . . Νὰ σιγουρισθῆς διὰ νὰ ἦσαι ἔτοιμος τοῦλάχιστον τὸ μεσημέρι· διατὶ δὲν πρέπει νὰ κινήσωμε τὸ δειλινὸ, ἀφοῦ θὰ φᾶμε μάλιστα εἰς τὴν ἐξοχὴ. Πηγαίνω τῶρα νὰ μάθω ποῦ εἶνε πανηγύρι. Ὁὲ ἰδῆς Κυρὰ Μανώλενα, Ὁὲ θὰ τρελαθῆς ἀπὸ τὴν χαρὰ σου.

Ἴσως πιστεύετε ὅτι ὁ Κύρ Μανώλης, ἐγκαταλείψας τὴν σύζυγον τοῦ μετέξῃ νὰ λάβῃ πληροφορίας περὶ τῆς ἑορτῆς, καὶ ὀρίσῃ τὸ μέρος ἐνθα ἔμελλε νὰ ὀδηγήσῃ τὴν οἰκογένειάν του; Ἀπατάσθε. Μόλις προχωρήσας δέκα βήματα ἐλησμόντισε τὴν ἀπόφασίν του καὶ τὴν εἰς τὴν οἰκογένειάν του ὑπόσχεσιν. Ἀπαντᾷ φίλον τοῦ τινος, τὸν πλησιάζει, τὸν λαμβάνει ἐκ τοῦ βραχίονος, τὸν χαιρετᾷ, ἐξετάζει περὶ τῆς ὑγείας του, καὶ πάντα ταῦτα μὴ δοῦς καιρὸν εἰς τὸν φίλον τοῦ οὔτε νὰ ἀποκριθῆ. Κατόπιν ἀρχεται τῆς συνδιαλέξεως (ἐὰν δύνηται νὰ ὀνομασθῆ συνδιαλέξις, ὅταν πάντοτε λαλῆ τὸ αὐτὸ πρόσωπον), καὶ σημειώσατε καλῶς, ὅτι ἐν

τῷ μέσῳ τοσοῦτων ὀμιλιῶν ὁ Κύρ Μανώλης ἀναμιμνήσκειται ἀδιαλείπτως νέων πράξεων, αἵτινες ἐπάγουσι νέας ἱστορίας, νέων χρηζούσας διασαφήσεων, ὥστε ἡ ὀμιλία καταντᾷ ἀπεραντοῦ· δὲν ἐνθυμείσθε πλέον περὶ τίνος ἐπρόκειτο, καὶ αὐτὸς ὁ λαλῶν λησμονεῖ τοῦτο, διότι προκειμένου περὶ κωμωδίας μεταφέρει τὸν λόγον τοῦ εἰς τὴν Βελγικὴν ἢ τὰ ζυμαρικά τοῦ Lesage ἀπαράλλακτα ὡς εἰς τὴν Χαλιμᾶν· ἔπου μία ἱστορία φέρει ἄλλην, καὶ αὐτὴ πλῆθος ἄλλων. Ἀπαλλαχθῆτε ἔπειτα ἐὰν εἰμπορῆτε· καὶ ἂν κατὰ τύχην θελήσετε νὰ εἴπητε λέξιν ἢ νὰ ἐκφράσητε σκέψιν τινὰ ὁ Κύρ Μανώλης σᾶς ἐμποδίζει ἀνακραζῶν. Μὲ συμπάθιο. . . δὲν ἐτελείωσα.

Μολαταῦτα ὁ Κύρ Μανώλης διάγει βίον καλόν, εἶνε ἄνθρωπος ὀλοστρόγγυλος φυσικῶς καὶ ἠθικῶς, φαιδρὸς, εὐθυμὸς, ἀξικαμπητος παρὰ πάντων, πλὴν τῶν ἀδολέσχων, οἵτινες φυσικῶ τῷ λόγῳ δὲν ἠδύναντο νὰ συνυπάρξωσι μετ' αὐτοῦ. Ὡς ἀρχαῖος βιβλιοπώλης, εἶχε σχετισθῆ μὲ πολλοὺς πνευματώδεις ἀνθρώπους, ἀναμιμνήσκειται μιᾶς λέξεως ἐνός, μιᾶς φράσεως ἐτέρου καὶ παρεμβάλλει ταῦτα πάντα εἰς τὴν ὀμιλίαν τοῦ. Ἡ συνδιαλέξις τοῦ εὐχαριστεῖ μόνον τὸν περιοριζόμενον νὰ ἀκροᾶται. Ἐκαμὲ ἐπιχειρήσεις πολλὰς εἰς τὴν ζωὴν τοῦ, ἐξ ὧν ὅμως ἐνθυμεῖται μόνον τὰς ἐπιτυχεῖς. Εὐτυχὴς χαρακτήρ! Οὐδέποτε ἐκ τῶν προτέρων ἀνησυχῶν, οὐδὲ κἂν καὶ εἰς αὐτὰς τὰς δυσχερεῖς περιστάσεις· ἀφηρημένος, ἀμέριμνος, βλέπων μὲ καλὸν ὄμμα καὶ τὰ θλιβερώτερα. Ὅτε δὲ αἱ ὑποθέσεις τοῦ ἐλάβανον κακὸν πέρας, καὶ ὑπῆρχον μυρία ἀφορμαὶ βρασίων μὲν ὡς πρὸς τὸ παρὸν, ἀνησυχίας δὲ ὡς πρὸς τὸ μέλλον, τί φαντάζεσθε ὅτι ἐπραττεν ὁ Κύρ Μανώλης; ἐξερχόμενος τὴν πρῶταν τῆς οἰκίας τοῦ, διήρχετο τὴν ἡμέραν τοῦ παιζῶν domino. Καὶ μολαταῦτα ἔμεινε φίλος ὀλου τοῦ κόσμου· αὐτὸς εἶναι ὁ καλλίτερος ἔπαινος, ὃν δύναται τις νὰ τῷ ἀποδώσῃ.

Ἡ Κυρὰ Μανώλενα εἶνε ἠπία ὅσον ζωηρὸς ὁ σύζυγός της, καὶ διότι τὰ ἄκρα συναντῶνται, ἔπεται ὅτι καὶ οἱ σύζυγοι οὗτοι συμφωνοῦσι. Ἡ θυγάτηρ των δεκαπενταετῆς, εἶνε χαρκατῆρος δειλοῦ καὶ λαλεῖ ὀλίγα. Ὁ υἱός των δεκαετῆς ὦν προξενεῖ τοσοῦτον θά;

ρυσον, ὅσον καὶ ὁ πατήρ του... Ἰδοὺ ἡ οἰκογένεια. Τὴν ἐπαύριον, Κυριακὴν, ἡ μήτηρ καὶ τὰ τέκνα ἐνεδύθησαν καὶ εἶνε ἔτοιμοι ἐκ τῆς ἐνδεκάτης ὥρας· ἀλλὰ παρῆλθεν καὶ ἡ μεσημβρία καὶ εἰς μιάτην ἀναμένον τον Κύρ Μανώλην, ὅστις εἶχεν ἐξέλθει πολλά πρῶτῃ, λέγων ὅτι μετὰ πέντε λεπτά ἐπιστρέφει. Ὁ ζωγράφος μεταβάς πρὸς ἐπίσκεψιν ἐκεῖ, ζητεῖ τὴν ἄδειαν νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκδρομὴν των λέγων, ὅτι θέλει κάμει τινα σχεδιάσματα.

Ἄλλ' αἱ ὥραι παρέρχονται, ὁ δὲ οἰκογενειάρχης δὲν ἐπανέρχεται. Ἡ νεάνις στεναρίζει θεωροῦσα τὸ ἐκκρεμές· ὁ δὲ ζωγράφος στεναρίζει θεωρῶν τὴν νεάνιδα, καὶ ὁ μικρὸς θεωρῶν τὸ νέον του πανταλόνιον. Μόνη ἡ μήτηρ διατηρεῖ ἦθος εὐθυμον. Μετὰ εἰκοσαετῆ συζυγικὸν βίον ἐσυνείθισε νὰ περιμένῃ τὸν σύζυγόν της.

Τέλος τὴν δευτέραν μετὰ μεσημβρίαν φθάνει ὁ Κύρ Μανώλης μεθ' ἐνὸς ἐτέρου ἰσχυροῦ καὶ χλωμοῦ, ὅστις χαιρετᾷ χαριέντως τὴν οἰκογένειαν, ἐνῶ ὁ ἀρχαῖός μας βιβλιοπώλης ἀνακράζει.— Ἰδοὺ με... φαντασθῆτε πῶς ὅπως διόλου ἐλησμονήσα τὴν ἀπόφασίν μας... Εἶχα ἀνταμῶσει ἓνα φίλον μου μετὰ τὸν ὁποῖον ἐσυμφάγαμεν... Εἶχα νὰ τὸν ἰδῶ δώδεκα χρόνια π' ὀλιγώτερον... Ἀπὸ τότε ἔπαθε πολλά, μού τὰ ἐδιαγῆθη ὅλα, σὰς τὰ λέγω εἰς τὸν δρόμο. Ἀφοῦ ἐφάγαμε ἐπερπατούσαμε σιγὰ εἰς τὸ Βασιλικὸ παλάτι, ἐκεῖ γὰρ σου καὶ ἀπαντάμε τὴν εὐγενεῖάν του τὸν Κύρ Γρηγόρη. Ἐνῶ ὁμιλούσαμε λέει ὁ Κύρ Γρηγόρης.

— Τί εὐμορφος καιρὸς, πότῳ ἤθελα νὰ ἦμουν εἰς καμμιὰ ἐξοχή.

Ἄ ἐκραῖα κτυπήσας τὸ πρόσωπό μου, Ἄ Θεέ μου! καὶ ἡ οἰκογένειά μου ποῦ με περιμένει νὰ πάμε εἰς κανένα πανηγύρι ἐξοχικό!... Εἶπα εἰς τὸν Κύρ Γρηγόρη νὰ ἔλθῃ μαζί μου καὶ παραδέχθη ὅσω περισσότεροι τρελλοὶ εἶνε, τόσω περισσότερο γελᾷ κανεὶς. Εἶπα γυναϊκά μου· στείλε γιὰ καμμιὰ ἀμαξί, μὰ εἰπὲ τῆς παραμάνας νὰ διαλέξῃ καμμιὰ μεγάλην.

Μετ' ὀλίγον ἡ ἀμαξία ἐφθασε, ἂν καὶ ἦνε ἀρκετὰ εὐρύχωρος μολαταῦτα μετὰ δυσκολίας τοποθετοῦνται, διότι μόνος σχεδὸν ὁ Κύρ Μανώλης πληροῖ τὸ βάθος τοῦ ὀχήματος. Τὰ τέκνα συσφιγγονται πλησίον τῆς μητρὸς των, ὁ δὲ Κ. Γρηγόριος σχεδὸν

ἀφανὴς ὀπισθεν τοῦ Κύρ Μανώλη, ἐνίοτε ἀνακράζει. Ἐσκασα, ἐνῶ ἐκεῖνος τῷ ἀποκρίνεται. Εἶται καλά... κύτταξε νὰ μὴ παρακουνέσαι.

Γιὰ ποῦ ἐρωτᾷ ὁ ἀμαξιλάτης.

Εἰς τὴν φυσικωτάτην ταύτην ἐρώτησιν ὁ εἰς θεωρεῖ τὸν ἄλλον, ἡ δὲ Κυρὰ Μανώλινα λέγει εἰς τὸν σύζυγόν της.

Λοιπὸν, καλέ μου, ποῦ θὰ πάμε;

Ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ ἂν ἤξεύρω... Ἀμαξί, δὲν ἤξεύρεις ποῦ εἶνε πανηγύρι εἰς τὴν ἐξοχὴ σήμερα;

Ὁ ἀμαξιλάτης ἐπ' ὀλίγον σιεφθεὶς ἀποκρίνεται. Ἄ... θαρρῶ εἰς τὸ Τίβολι... Ὅχι δὲ θέλομε νὰ πάμε εἰς τὴν ἐξοχὴ εἰς κανένα μέρος ποῦ διασκεδάζουν,— Ἄ, τότε διαφέρει τὸ πρᾶγμα... Θέλετε νὰ σᾶς πάω εἰς τὰ Βατινόλλια εἰς τὸν μπάρμπα Παντελῆ.— Τὸν ξεύρωμεν δὲ τὸν μπάρμπα Παντελῆ, εἰς αὐτὸν τρώγει καὶ πίνει καλά κανεὶς, μὰ τὸ μέρος αὐτὸ δὲν εἶνε ἀρκετὰ ἐξοχικόν... Νομίζω ὅτι τὸ πανηγύρι εἶνε εἰς τὸ Belleville.— Λοιπὸν, ἐμπρὸς γιὰ τὸ Belleville.

Μὰ, λέγει ὁ Γρηγόριος προσπαθὼν νὰ ἀνακύψῃ ὀλίγον ὀπισθεν τοῦ Κύρ Μανώλη, τὸ Belleville δὲν εἶνε παρὰ πολὺ ἐξοχικόν... εἶνε καθὼς ἓνα προάστειον τῶν Παρισίων· θὰ ἐκάναμε καλλίτερα...— Τώρα δὲ ἔχομεν κ' ἄλλη γνώμη· θὰ δικασκιδάσωμεν εἰς τὸ Belleville· θὰ ἰδοῦμε τὸ πανηγύρι... Ἄφησε λοιπὸν νὰ σᾶς πάμε καὶ μὴ κουνέσαι τόσον.

Ὁ δυστυχὴς Γρηγόριος οὐδὲν πλέον λέγει, προσπαθεῖ μόνον νὰ ἔχῃ ἐλευθέραν τὴν χεῖρά του ἵνα ἤμπορῇ νὰ ἐξάγῃ ἐκ τοῦ κόλπου του τὸ μανδύλιον καὶ ἀπομάτῃ τὸν καταφρόνοντα τοῦ προσώπου του ἰδρῶτα. Καθ' ὁδὸν ὁ Κύρ Μανώλης ἐδιηγείτο τὰς τύχας τοῦ φίλου ὃν συνήντησε τὴν πρῶταν.

Τὸν ἄρρησαν νὰ λαλῇ χωρὶς οὐδεὶς νὰ τὸν διακόψῃ· ἡ οἰκογένεια εἶχε συνειθίσει. Ὁ νέος ζωγράφος θεωρῶν τὴν Ἐλεονώραν προσεποιεῖτο ὅτι ἤκουε τὸν πατέρα. Ὡς πρὸς τὸν Κύρ Γρηγόρη μα, αὐτὸς δὲν ἀρέσκειται εἰς τὴν σφαιραν τοῦ ἀκροατοῦ· ἀγαπᾷ καὶ αὐτὸς νὰ διηγῆται τὴν ἱστορίαν του, νὰ λέγῃ τὸν λόγον του, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ὀχήματος ἀφίνει τὸν Κύρ Μανώλην νὰ λαλῇ, λέγων καθ' ἑαυτόν.—Θὰ ἔλθῃ κ' ἐμένα ἢ σειρά μου εἰς τὴν ἐξοχίαν.

Φθάνουσι εἰς τὸ **Belleville**. Ὁ ἀμαξηλάτης ἵσταται ἐνώπιον τῆς νήτου τοῦ ἔρωτος. Ἡ συνοδεία καταβαίνει, ἀποπέμπει τὸ ὄχημα, καὶ βαδίζει στιγμὰς τινὰς εἰς τὴν μεγάλην ὁδὸν τοῦ χωρίου, ζητοῦσά τι ἀναγγέλλον τὴν ἐσπέρην. Ἀλλὰ τὸ πᾶν ἡραμεῖ, καὶ οὐδὲ παντοπωλεῖον εἶνε ἀνοικτόν. Ἡ μήτηρ βαδίζει σοβαρῶς κρατοῦσα ἐκ τοῦ βραχιόνος τὴν κόρην τῆς· τὸ παιδίον βαδίζει ἐν μέσῳ τοῦ αὐλακος καὶ προσπαθεῖ νὰ λασπωθῇ ἵνα πράξῃ τοῦλάχιστόν τι· ὁ ζωγράφος ματαίως ζητεῖ θέσιν τινὰ ἀγροτικὴν εἰς τὴν μεγάλην τοῦ **Belleville** ὁδόν, ὁ δὲ Γρηγόριος θεωρεῖ πανταχόθεν μὲ ὕψος ἀδιαθεσίως, ψιθυρίζων—Αὐτὸ λέγουν ἐξοχή.

Ἀἴνης, ὁ Κύρ Μανώλης ἵσταται ἐνώπιον τῆς συνοδείας, λέγων ὦ, διάβολε, ἔχομε ἓνα τέταρτον τῶρα ποῦ περπατοῦμε σὺν τρελλοί· δὲν μοῦ λέτε ἡ εὐγενεῖα σας διασκεδάσετε μ' αὐτὸ τὸν τρόπο; Ὅχι, δόλου. — οὔτε ἐγώ. — οὔτε ἐγώ. — Λοιπὸν ὁ ἀμαξᾶς ἦτο ζῶον, ἐδῶ δὲν εἶνε πανηγύρι, καὶ εἴμεθα ἀναγκασμένοι νὰ μένωμεν. Ἄς ξαναβοῦμε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἄς πᾶμε εἰς τὸ δάσος **Romainville** ἴσως εἶνε ἐκεῖ τὸ πανηγύρι.

Romainville! δὲν τὸ νοσημεύομαι αὐτὸ τὸ δάσος, λέγει ὁ Κύρ Γρηγόριος.— μὴ φορὰ θήβλησα νὰ κόψω ἓνα κάστανον. . . .

Ἐλκ Γρηγόρη, ποτὲ δὲν θέλεις νὰ συμφωνῆς μὲ τοὺς ἄλλους, θέλεις νὰ κάνουν ὅ,τι σ' ἀρέσει· αὐτὸ εἶνε γιὰ γέλοιον. — Μὴ μοῖ φαίνεται πῶς εἶνε ὅλο τὸ ἐναντίον. — Ὅκ πᾶμε εἰς **Romainville**. Ἀναβαίνουσι τὸ **Belleville**, διαπερῶσι τὸ δάσος **Saint-Fargeau**, καὶ οὕτω εὐρίσκονται εἰς τὴν ἐξοχὴν.

Ἄ, πατέρα, ἓνα γαϊδουράκι, ἀνακράζει τὸ παιδίον. — θέλεις νὰ πᾶς μὲ τὸ γαϊδάρο. — Ναι, ναι πατέρα. — Πᾶμε λοιπὸν νὰ πιάσωμεν πρέπει νὰ διασκεδάξῃ κανεὶς εἰς τὴν ἐξοχή. Λεωνόρα θέλεις καὶ σὺ νὰ πᾶς μὲ γαϊδάρο. . . Καὶ σὺ, γυναῖκά μου.— Πᾶ μὴν ἐπερλάθης, ἄνδρα μου. . . — Ὅκ θέλεις βέβαια ἄλλογον, Πηγαίνω τώρα νὰ πιάσω.

Καλὲ, οὔτε ἄλογο, οὔτε γαϊδάρο θέλω· μὰ ἴμερῶ νὰ βασταχθῶ ἐπάνω; . . Γρηγόρη θὰ πᾶς σὺ μὲ ἄλογο; . . Ἐγὼ ἔχω τώρα νὰ ἀναβῶ εἰς ἄλογο ἀπὸ τὸν καιρὸ. . . . εἰς τὴν πίστιν μου. . . πρόσμεγε λοιπὸν.

Δι' αὐτὸ δὲν εἶνε καμμιά δυσκολία. . . . πηγαίνω νὰ πιάσω ἄλογο.

Ὁ Κύρ Μανώλης ἐνοικίασε δύο ὄνους καὶ δύο ἵππους. Ἰππεύουσιν ἡ θυγάτηρ καὶ τὸ τέκνον ἐπὶ τῶν ἡσυχωτέρων ζῶων· μάτην ὁ Κύρ Γρηγόριος ἀνθίσταται. Ὁ φίλος του τὸν ἀναγκάζει καὶ ἄζοντα νὰ ἱππεύσῃ. Τέλος ὁ Κύρ Μανώλης ἱππεύει τὸν ἕτερον ἵππον, καὶ οὕτω οἱ ἔφιπποι προπορεύονται ἀκολουθοῦμενοι ὑπὸ τῆς μητρὸς, ἥτις ὑπέφερεν ἤδη ἐκ τῶν ποδῶν, καὶ τοῦ ζωγράφου, ὃ ὁποῖος ἐπεθύμει νὰ σταθῇ ἵνα σχεδιάσῃ ἀποψίν τινὰ.

Ὁ Κύρ Μανώλης καὶ ὁ φίλος του μετ' ὀλίγον δὲν βλέπουσιν τοὺς ὄνους. Εἰσέρχονται εἰς τὸ δάσος. Εἰς κατωφερῆ τινὰ ἀτραπὸν ἦν ὁ Κύρ Μανώλης κατήρχετο κιλπάζων, ὁ Κύρ Γρηγόριος, πίπτει ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀλόγου του, οὕτινος ὠλισθήσαν οἱ ἐμπρόσθιοι πόδες. . . . Ἡμουν βέβαιος πῶς θὰ τὴν πάθω, ἀνέκραξε ὁ Γρηγόριος, ζητῶν βοήθειαν, καὶ ἐκβάλλον θρηνώδεις γογγυσμούς.

Τί ἔχεις, λέγει ὁ Κύρ Μανώλης ἐπιστρέφων. Τὸ βλέπεις καλὰ. . . ἔπεσα.— ἔπεσε, γιατί δὲν ἤξευρες νὰ κρατηθῆς.— ὦ, τὸ κατραμμένο αὐτὸ ζῶον ἔπεσε.— ἔπεσε γιατί δὲν ἤξευρες νὰ τὸ κρατήσης.— Σὺ εἶσαι ὁ αἷτιος.— Ἐλκ τώρα πᾶμε, δὲν ἐκτύπησες. . . . Δὲν εἶνε τίποτε, εἰς τὴν ἐξοχὴν πρέπει νὰ διασκεδάξῃ κανεὶς. . . . Ἄς γυρίσωμε νὰ εὐρῶμε τὰς Κυρίας. . . — Ἄς γυρίσωμε, μὰ δὲν ξανακαθαλικεύω, θὰ τραβῶ τὸ ζῶον ἀπὸ τῆς χαλινάρι.— Εἶσαι ἄνανδρος.

Διέρχονται διὰ τῶν ἄκρων τοῦ δάσους, παρατηροῦσιν ὄνον τινὰ κυλιόμενον ἐπὶ τῆς ἄμμου, ἀφοῦ εἶχε ῥίψει χιμαὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ Κυρίαν, καταπεσοῦσαν μὲ τρόπον ὥστε ἡ ἐσθὴς τῆς ἐκάλυπτε τὴν ὄψιν τῆς.

ὦ, θεέ, τί νόσιμον πράγμα, ἀνακράζει ὁ Κύρ Μανώλης. Βλέπεις λοιπὸν, Γρηγόρη, . . . κριμα νὰ μὴν ἦνε ὁ Καλοφύλης ἐδῶ. . . . Τί εὐμορφος σκηνή.

Ὁ Γρηγόριος στὰς ζητεῖ τὰ δίοπτρά του ἵνα ἴδῃ καλλίτερον τὴν σκηνὴν ταύτην, ἀλλὰ πρὶν τὰ ἀνεύρη δραμοῦσα ἐκ τοῦ ἀντιμέτου μέρους ἡ Κυρία Μανώλαινα κτετίβασε τὰ μεσοφάρια, ἀνιέ-

ἐκάλυπτον τὸ πρόσωπον τῆς πεσύσης νεάνιδος· τότε ὁ Κύρ Μανώλης ἐνόησεν, ὅτι εἶνε ἡ κόρη του χαμαί, δὲν εὐρίσκει τόσον παρδόξον τὴν σκηνήν. Καταβαίνει τοῦ ἵππου καὶ τρέχει πρὸς τὴν μεμψιμοιροῦσαν γυναῖκά του.

Τί εἶνε... — Ἡ κόρη μου ἔπασε. Αὐτὸ τὸ ἀναθεματισμένο γαϊδουρί ηθέλησε νὰ κυλισθῆ. — Τὸ ζεύρω... ἐκτύπησες Λεονώρα. — ὦ, θεέ μου, ὄχι, πατέρα μου. — Τότε μὴ τὸ συλλογιζώμεθα. — Βέβαια μὴ τὸ συλλογιζώμεθα. Αὐτὸ σὲ εὐχαριστεῖ ψιθυρίζει ἡ μήτηρ, μὰ ἡ κόρη μου ἔπασε πολὺ ἄσχημα... Τὰ ζεύρω ὅλα... ὁ Καλοφύλης τὴν εἶδε; — Ὄχι, δόξα σοι ὁ θεός, ἔμεινε πίσω. — Ἄφου ὁ Καλοφύλης δὲν εἶδε τίποτε, δὲν εἶνε μεγάλο τὸ κακό... Πάει καλὰ... Καλοφύλη, φίλε μου, κάμε τὸν κόπον νὰ πᾶς τὰ ζῶα, διασκεδάσαμεν ἀρκετὰ· θὰ πάμε νὰ καθήσωμε εἰς τὸ χορτάρι νὰ σὲ περιμένωμε.

Ὁ νέος τεχνίτης δὲν εὐχαριστήθη διὰ τὴν ἐντολήν, ἀλλὰ δὲν τολμᾷ νὰ ἀποποιηθῆ ἱππεύσας ἐπὶ τοῦ ἐνός ἵππου, καὶ κρατῶν τὸν ἕτερον ἐκ τοῦ χαλινοῦ ὡς καὶ τὸν ὄνον, ἀναχωρεῖ.

Δὲν πηγαίνομε νὰ ῥωτήσωμε εἰς ἐκεῖνο ἐκεῖ κάτω τὸ ξενοδοχεῖον, μήπως εἶνε ἐδῶ τὸ πανηγύρι· λέγει ὁ Κύρ Μανώλης.

— Δὲν βλέπει κανεὶς τίποτε γιὰ νὰ ὑποπτεύσῃ τέτοιο πρᾶγμα... Ἄρχισα νὰ πεινῶ. — Δὲν εἶνε ἀκόμη ὥρα γιὰ φαγητό... ἔχομε καιρό. — Βέβαια, ἔχομε καιρό... ἀφου σὺ τὴν παραγέμισες τὸ πρῶτὸν δὲν στενοχωρεῖσαι. — Γυναῖκά μου· πρόσμενέ με ἐδῶ με τὴν κόρην μας... πάω νὰ μάθω ἐδῶ εἶνε τὸ πανηγύρι, ποῦ στὸ διάβολο εἶνε.

Ἡ Κυρα Μανώλαινα ἤτις ὑπερ πάν ἄλλο ἐπόθει ἤδη νὰ ἀναπαυθῆ, κάθηται μετὰ τῆς κόρης τῆς ἐπὶ τῆς χλόης.

Ὁ Ξενόδοχος πρὸς ὃν ὁ Κύρ Μανώλης μετὰ τοῦ φίλου που διευθύνονται, ἔτυχε νὰ ᾔηνε φλύαρος, ὅσον καὶ ὁ Κύρ Μανώλης διὰ νὰ ἀποκριθῆ εἰς ἀπλουστάτην τινὰ ἐρώτησιν ἐμπλέκεται εἰς φράσεις, ἐξ ὧν δυσκόλως ἐξέρχεται, διὰ νὰ δείξῃ ὁδόν τινά, ἄρχεται νὰ περιγράφῃ πάντα τὰ πέριξ· ὅταν δὲ τὸν ἐρωτήσῃ τί φαγητὸν ἔχει, ἀπαριθμεῖ τὰ φαγητὰ ἅτινα γνωρίζει νὰ κατα-

σκευάζῃ, ὅσα αὐτὸς ἐφεῦρε, καὶ ταῦτα πάντα ἵνα ἐπὶ τέλους εἴπῃ ὅτι μόνον ἥδη μόσχον ψιτὸν ἔχει.

Ὁ Κύρ Μανώλης, ὅστις ἐξ ἀνυπομονησίας εἶχεν ἰδρῶσει ἀκούων τὸν Ξενόδοχον, τὸν διακρύπτει ἀποτόμως ἐνῶ περιέγραφεν τὰ συνθετικά μέρη ἐπιροφήματός τινος, καὶ τὸν λέγει. — Ἔχω μιὰ ὥρα τώρα ποῦ σ' ἐρωτῶ ἂν ᾔηνε πανηγύρι εἰς Romainville, εἰν ἔχῃς τίποτε νὰ φᾶμε, καὶ σὺ μοῦ λές ἄλλ' ἀντ' ἄλλων,.... Μὴν ἐστοχάσθῃς πῶς ἔρχομαι νὰ με μάθῃς νὰ γίνω μάγειρας;....

— Κύριε... τί εἶνε;... πῶς;... σὰς ἐξύβριτα... Ὡς ἐξύβρισα, εἶμαι τέτοιος ἀνθρώπος πρὸ ὅπως θέλεις ἡμπορῶ νὰ σὲ ικανοποιήσω... — Πήγαινε εἰς τὸν διάβολο!... νὰ κ' αὐτὸς μονομαχίᾳ τώρα προτείγει! Δὲν τρῶμε σ' ἐσένα, γιατί λές λές, καὶ καμμιά ἀκόμη ἀπόκρισις εἰς ὅτι σ' ἐρωτοῦμε.

Ὁ Κύρ Μανώλης ἐξέρχεται τοῦ ξενοδοχεῖου, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου λέγοντος. — Καὶ ὅμως πρέπει νὰ φᾶμε κάτι τι.

Κάθηται ἐπὶ τῆς χλόης. Ὁ Κύριος Καλοφύλης ἐπανέρχεται μετὰ τοῦ μικροῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις βαδίζων ὑπεκφεύγει ἔνεκα φόβου τὰ ὄμματά τῆς μητρὸς του, διότι ἐπὶ τοῦ ὄνου ἔσχισε τὸ παντελόνιον του. Ἀλλὰ τότε ἡ μὲν μήτηρ καὶ κόρη ἐθεώρουν μὲ κεχηγνὸς στόμα καρυὰν τινά ὀλίγον ἐκείθεν ἀπέχουσαν πλήρη καύων· ὁ δὲ Κύρ Μανώλης εἶνε βυθισμένος εἰς ἱστορίαν τινά, ἥτις ὡς ἀπέραντος, οὐδόλως διασκεδάζει τὸν Γρηγόριον.

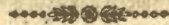
— Σὰς ἔλεγα λοιπὸν, ἐξακολουθεῖ ὁ ἀρχαῖος βιβλιοπώλης, ἐνῶ ἡμουν μιὰ ἡμέρα εἰς τὴν ψιλλὴ με μερικὸς φίλους μου, πῶς ἀποφασίσαμε νὰ μεθύσωμε ἕναν ἀγαθὸν ἀνθρώπον παχὺν σὰν καὶ μένα. Τὸν ἔλεγον Γεῶργο. —

Ἄ! Τὸν Γεῶργον! Τὸν ἐγνώρισα ἀνακράζει ὁ Γρηγόριος. — Καλὰ, καὶ τί με τοῦτο, πῶς τὸν γνώρισες; εἰς τὴν ἱστορίαν ποῦ θὰ πᾶ αὐτὸ δὲν ἔχει νὰ κάμῃ τίποτε. — Ναί, μὰ ζεύρω τί τοῦ ἔκαμαν... Καὶ γιὰ νὰ σοῦ τὸ ἀποδείξω, διηγοῦμαι τὴν ἱστορίαν του, καὶ... — Ὄχι μὲ συμπάθειο, εἶμαι εἰς θέσιν νὰ τὴν γνωρίζω καλῆτερά σου, καὶ νομίζω πῶς ὅτι τὴν διηγηθῶ σὰν καὶ σένα.

Χωρὶς νὰ ἀναμείνῃ τὴν ἀδειαν τοῦ φίλου ὁ Κύρ Μανώλης ἀρχί-

Ζει ἐκ νέου τὸ ἀνέκδοτόν του, ὅπερ κατ' ἀνάγκην ἐμελλε νὰ φέρῃ δωδεκάδα ἐτέρων. Ἐν τούτοις ἐν τῷ μέσῳ τῆς διηγήσεώς του, ὁ οἰκογενειάρχης παρατηρήσας ὅτι ἡ γυναῖκά του καὶ ἡ κόρη του εἰσὶν ἀφρημέναι, λέγει.—Τί κυττάζετε εἰς τὴν ἀέρα ὅταν ἐγὼ ὁμιλῶ; — Νὰ' αὐτὰ τὰ καρῦθια : . . . εἶνε πολὺ ψηλά. — Μητέ-
ρα! ν' ἀναβῶ ἐπάνω; ἀνακράζει ὁ μικρὸς Ἀλέξανδρος. — Ὄχι, λέγει ὁ πατήρ, καλὰ ἐξέστγισες τὸ παντελόνι σου! ἂν ἀναβῆς δά εἰς τὸ δένδρο τὸ ζεύρω καλὰ τί θὰ μᾶς δεῖξῃς πρὶν φθάσωμεν εἰς τὰ Παρίσια. Πήγαινε σὺ Γρηγόρη νὰ ρίψῃς μερικὰ καρῦθια διὰ τὰς Κυρίας, βλέπει πῶς ὁ Καλοφύλης ζωγραφίζει.— Καὶ γιατί δὲν πᾶς νὰ ρίψῃς τοῦ λόγου σου.— Δὲν εἶμαι ἐλαφρὸς σὰν καὶ σένα. . . Μὰ εἶνε συγχωρημένον; — Γιὰ ἓνα καρῦδι, δὲν ἔχεις φόβον.
(ἀκολουθεῖ).

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Ἀπάντησις τῷ μισέλληγι ποιητῇ τῆς Γαλλίας A. Lamartine ὑπὸ E. Γωαννίδου, φοιτητοῦ τῆς νομικῆς σχολῆς.

Δὲν ἠδυνήθημεν ποτὲ νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν προουσίαν τῆς ἀνωτέρω διατριβῆς εἰς τὰς στήλας τῆς Ἐλπίδος, ἔτι ὀλιγώτερον ἐννοοῦμεν καὶ τὴν δι' ἰδιαιτέρου φυλλαδίου δημοσίευσεν αὐτῆς. Ἐκτιμῶμεν κάλλιον παντὸς ἄλλου τὴν εὐγενῆ ιδέαν, ἣτις πιθανῶς ἐνέπνευσε τὸν συντάκτην της, ἀλλὰ χάριν αὐτῆς καὶ μόνης δὲν τολμῶμεν νὰ τὸν χειροκροτήσωμεν. Ὁ Λαμαρτίνος ἐβλασφήμησε τὴν Ἑλλάδα, καταδικάζων τὸ παρελθόν της, καὶ ἀμβλυωπῶν πρὸς τὸ μέλλον της. Ἡ ὕλη εἶναι ὡραία δι' ἓνα Ἕλληνα, καὶ ἡ νίκη δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀμφίβολος μεταξὺ δύο ἀγωνιστῶν, ὧν ὁ εἰς ἔχει βοηθούς, τὴν ποίησιν, τὸν πατριωτισμὸν, καὶ τὴν θρησκείαν. Καὶ ὅμως τίς ἤθελε τὸ πιστεύσει; Ἴσως ὁ Λαμαρτίνος ἔμενε νικητῆς, ἂν ἐπρόκειτο νὰ κρίνωμεν μόνον ἐκ τοῦ παρόντος φυλλαδίου. Πολλὰ σπανίως μετριώτεροι ιδεαὶ ἐξεφράσθησαν δι

ἀσθενεστεροῦ καλάμου. Νὰ ἀποδείξωμεν τὸ βᾶσιμον τῆς ἀληθείας ταύτης θὰ ἦτον πολὺ ἐπίπονον δι' ἡμᾶς διότι ἔπρεπε νὰ ἀντιγράψωμεν 25 σελίδας, ὅτι, διλ. ἔχει τὸ φυλλάδιον. Ἐκτὸς συγῶν ρητῶν τοῦ Πύλου, τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Πινδάρου, τοῦ Ἱεροδότου, καὶ ὄλης ἐν γένει τῆς ἐνδόξου χορείας τῶν ἀρχαίων ποιητῶν καὶ συγγραφέων, δὲν ἀπαντᾶται ἕτερόν τι, ἐκτὸς διηλαθῆ ἐξωγικωμένων φράσεων, στόμφου καὶ ποιητολογίων. Πολλοὶ βεβαίως θὰ συμφωνήσωσι μεθ' ἡμῶν ὅτι τὸ ἀμάρτημα τοῦ Λαμαρτίνου, ὅσον μέγα καὶ ἂν ὑποτελῆ, δὲν εἶναι ἄξιον τριαύτης ἀπαντήσεως. Καὶ ἐν τούτοις τσαούτη εἶναι τοῦ συγγραφέως ἡ πεποίθησις, ὥστε ἐδοκίμασε νὰ ἐκφράσῃ κατὰ τὴν ιδέαν του καὶ Γαλλιστί, ὅτι δὲν κατώρθωθεν εἰς τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν. Εὐτυχῶς ἀνέλαβεν ὁ ἴδιος τὸ ἔργον, καὶ ἐπομένως δυνάμεθα νὰ ἤμεθα ἡσυχαι ὅτι οἱ ξένοι δὲν θὰ ἐννόησωσι τί συμβαίνει μεταξὺ μας. Ἄλλως ὁ κύριος Γωαννίδης ἠδύνατο νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς τὸν φίλον μας Ἀβούτον νὰ γράψῃ κἀνὸν ὡραῖον ἀρθρον περὶ τῆς νεωτέρας φιλολογίας τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν σπουδῶν τῶν μαθητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ὁθωνοῦ. Ὅπως μὴ νομίσῃ τις ὅτι λέγομεν ὑπερβολὰς, ἀρκούμεθα ν' ἀντιγράψωμεν τυχαίως ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ καιμένου τὴν ἐξῆς φράσιν *Nous connaissons par ses précédens, Mr. Lamartine, qu' à peine le jour de la liberté grecque arriva en méconnaissant soi-même et ce qu' il avait autre fois écrit, il se fit voir ingrat à la grèce sans tenir compte à sa plus que puissante tendance à l' autonomie* καὶ νὰ εἴπωμεν ὅτι, ἰσάκως ὁ εὐφυῆς νέος θέτει ἐρώτησίν τινα, ἀπαντᾷ πάντοτε, χωρὶς κᾶν νὰ ὑποπτευθῆ ὅτι σολοικίζει, διὰ τοῦ ἀρνητικοῦ-*pas* ἐνῶ εἶναι ἐκ τῶν σοφείων τῆς Γαλλικῆς γλώσσης ὅτι τὸ *pas* ποτὲ μόνον ἐπὶ ἀπολύτου ἀρνήσεως δὲν δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ *point*. Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι πολλάκις δὲ ἐνόησεν ὁ ἴδιος ὅτι ἔγραψεν. Ἰδοὺ ἐν παραδείγματι. Τὸ ἑλληνικὸν « οὐδὲ ὄρων γινώσκεις, οὐδὲ ἀκούων μέμνησαι » μεταφράζει « *vous connaissez sans voir, et vous vous rappelez sans entendre.* » Μετὰ ταῦτα πᾶς τις νομίζομεν θὰ πεισθῆ, ἂν εἴπωμεν ὅτι τὸ μόνον ἐννοούμενον μέρος τῆς μεταφράσεως, ἴσως ἐν γένει τῆς διατριβῆς, εἶναι ἡ συνεχῶς

ἐπαναλαμβανομένη κλητική, *Lamarline, Lamartine*, κοσμουμένη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ τῶν κομψῶν ἐπιθέτων *mon ami, mon cher* κ.τ.λ. Καὶ ἔπειτα λέγουν οἱ ἐχθροὶ μας ὅτι ἡ θεία πρόνοια δὲν μᾶς ὑπερασπίζεται!

Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ κύριος Ἰωαννίδης δὲν θὰ φανῆ τόσον ἀκριβῆς τηρητῆς τῆς ὑποσχέσεως ἣν δίδωσιν ἡμῖν ἐν ἐπιλόγῳ, καὶ δὲν θὰ ἀναλάβῃ καὶ πάλιν ἀγῶνα ἀνιστον, ἀφοῦ μάλιστα ἔχει τὴν εὐγένειαν νὰ περιμείγῃ νὰ τῷ δοθῇ ἀφορμὴ, καὶ φρονοῦμεν ὅτι, μέχρις οὗ ἄλλος εὐσάλεστερος καταβῆ εἰς τὸ γάδιον, ἢ καλλιτέρα ἐκ μέρους μας ἀπάντησις πρὸς τὸν Λαμαρτινον εἶναι ἡ ἐξῆς. Νὰ συστηθῇ καὶ παρ' ἡμῖν ἐπιτροπὴ πρὸς καταγραφὴν συνδρομῶν, ὡς γίνεται ἐν Γαλλίᾳ, ὑπὲρ τοῦ ἄλλοτε πολιτικῶς καὶ νῦν χρηματικῶς δυσχέσαντος περιφανοῦς ἀνδρός, καὶ νὰ σταλῶσιν αἱ εἰσπράξεις, ὅχι εἰς τὸν συγγραφεὰ τῆς κατὰ τὴν Ἀνατολὴν περιηγήσεως, ἀλλ' εἰς τὸν ποιητὴν τοῦ τελευταίου ἔσματος τοῦ Ἀρόλδου. Εἰς τὴν πρότασίν μας ταύτην νομιζομεν ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ κύριος Ἰωαννίδης μὲ πολλὴν του λύπην δὲν θὰ δυνήθῃ νὰ ἀπαντήσῃ μὲ τὸ συνειθισμένον του *pas*.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΣ.

Α'.

Ἰπὸ τῶν ὠραιότερων ἐαρινῶν ἡμερῶν ἐλαμπρύνθη τὸ Ἄγιον πᾶσχα, ὅπερ ἤρεμον, καὶ εὐάρεστον παρῆλθε, ἄνευ κρότων κινδυνωδῶν πυροβόλων, ἄνευ ἐκτραχηλήσεων εἰς ἀτοπίματα, ὧν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ἐγένετο παραίτιον μεταξύ τοῦ πλήθους. Αἱ νηστεῖαι καὶ προσευχαί, διὰ παντοειδῶν βρωμάτων καὶ τέρψεων ἱκανοποιήθησαν, καὶ ἡ διὰ τὰ παθήματα τοῦ μεγάλου τοῦ κόσμου ἐλευθερωτοῦ σκυθρωπὴ συμπάθεια, ὡς ἡ ὀμίχλη ὑπὸ τοῦ

ἡλίου, διελύθη εἰς τὸν ἥχον τοῦ εὐφροσύνου τῆς ἀναστάσεως τοῦ παρίου Χριστοῦ ἀνάστη.

Τὴν ἑορτὴν τῆς ἀναστάσεως τοῦ σωτῆρος ἐπιχολούθησεν ἑτέρα ἀναστάσεως ἑορτὴ ἡ 25 Μαρτίου. Δυστυχῶς καθ' ὅσον ἀφ' ἡμῶν μακρύνεται ἡ ἐποχὴ τῆς ἐνδόξου καὶ περικλεοῦς ἡμῶν πάλης, καθ' ὅσον παρεργονταὶ τὰ γρηναῖά λείψανα τῶν στηρήσεων καὶ πολέμων, καὶ ὁ πρὸς αὐτὴν ἔρωσ καὶ σεβασμὸς ψυχροῦται, ταπεινοῦται καὶ σμικρύνεται. Ὅχι δὲν ἀπέτελλεν ἄλλοτε τοσούτον σεληνάριον, καὶ πένθιμος! Εἰς τὴν μόνην ἰδέαν τις ἀνεσκόπητα πᾶσα ἑλληνικὴ καρδιά, καὶ οὐ πρὸς αὐτῆς ἐνθουσιασμὸς εἰς ἐνδοξα παρότρυνεν ἔργα. Ἀψὶς πενιχρά, ἐμαρτύρει σήμερον τὴν μεγαλειότητά της, ὀλίγαι ἐπ' αὐτῆς κακόγραφοι εἰκόνας ἀτάκτως τεθειμέναι, τοὺς ἀπητήτους καὶ καταπληκτικοὺς προμάχους της, καὶ δύο στίχοι ἄνευ ἐκείας, μαρτυροῦντες τὴν ἀμάθειαν καὶ ἀνοίαν τοῦ προστειναντος αὐτοῦ, ἦσαν ἡ μόνη κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπιγραφὴ καὶ ἰδοὺ οὕτου:

Ὅσα ἦσαν τῆς Ἑλλάδος κόκκαλα ἀνδρειωμένα,

Πνεύματα ἐσκορπισμένα τότε ἔλαβον πνοήν.

Ἠλαδὴ τὸ δράμα ἐτελειώσεν ὅλα τότε ἔλαβον πνοήν, καὶ τὰ πνεύματα (τὰ πνεύματα πνοῆν!!) καὶ τὰ κόκκαλα. Τίς ἤθελεν ὑποθέσει ὅτι οἱ στίχοι οὗτοι εἰσὶν οἱ παρανοηθέντες, καὶ ἀνηλεῶς καταστραφέντες ὠραιοὶ ἐκείνοι τοῦ Ζακυνθίου ποιητοῦ Μιρτελάου ἐνθουσιωδῶς ἀντικρίζοντος ἀπὸ τῶν ὠρῶν τῆς πικρῆς του παραλίαν, ὅτε πρῶτον ἤκουε τῆς ἐλευθερίας τὸ πυροβόλον; *ἔρημος*

Ὅσα εἶθε τῶν Ἑλλήνων κόκκαλα διεσπαρμένα, ἐκ ποῦ

Στὴν φωτὴν τὴν ἰδικὴν μου, τώρα λάβετε πνοήν;

Ὅποις διὰ τὴν προεξούσῃν τῆς Ἑλλάδος αἰσχύνῃ, ὅπου κατὰ τὴν ἐκφράσιν τῶν Πανεπιστημιακῶν ῥιτόρων μας, ἡ ἐστία τῶν σάων ἀνακαταμελλοῦσι νὰ φωτίσῃσι τὴν σκοτισμένην ἀνατολήν, μετὰ τῆς περιπέτου ἐτῶν ἐνδελείᾳ πρὸς τὴν παιδείαν ἐνασχόλησιν, εὔτε καὶ μίαν ἐπιγραφὴν πρόσήκουσαν νὰ δυνάμεθαι νὰ ἐπιδεδιωμεν; ἀλλ' ἔλογε μὲν διὰ λέξεων καὶ ἐκφράσεων προκαταχλυσμαίων, γνωστῶν ἴσως εἰς μόνους τοὺς περὶ τὴν φιλολογίαν φασχοληθέντας, ὑψηλῶν ἀψίδων διακοσμοῦμεν προμετώπια,

ἄλλοτε στίχους οὐδεμίαν σημασίαν ἔχοντας, τραυματίας παρανενονημένους παριετώμεν τὴν ἄνωθεν αὐτῶν κακογραφεμένην Ἑλευθερίαν ἐκφωνοῦσαν.

Β'.

Τὰς ἱλαρὰς καὶ εὐδίους τοῦ Μαρτίου ἡμέρας διεδέχθησαν αἱ ἀνεμώδεις καὶ κρυεραὶ τοῦ Ἀπριλίου· ἐνῶ εἰλπίζομεν ὅτι ἐντελῶς ἀπηλλάγημεν τοῦ χειμῶνος, καὶ τῶν χειμερινῶν ἐνδυμάτων τὰ ἄχθη ἀπεβάλλομεν, καὶ αἱ κυρίαὶ ἀπετόλμων εἰς ἐλαφροτέρων ἐσθῆτων τὴν χρῆσιν ἐπιβλῶν αἰφνηδίνως ὡς ἀπροσδόκητος ὀπισθοφυλακὴ τοῦ εἰς φυγὴν τραπέντος χειμῶνος τὰ τελευταῖα ἀλλ' ἄνευ ἰσχύος ψύχῃ του, ἅτινα διὰ τῶν θερμῶν του ἀκτίνων καταγελῶν διώκει ὁ ἑαρινὸς ἥλιος. Ὡραῖα εἰς τὰς ἐξοχὰς τὰ χόρτα ἀνοθοῦσι, τὰ δένδρα θάλλουσι, καὶ τὸ λευκάνθεμον καὶ χαμαίμυλον ἀρωματίζει τὴν ἑσπερινὴν αὐραν. Τὰ ῥόδα διαμορφοῦνται εἰς τοὺς κήπους, καὶ οἱ ὠραῖοι τῶν κάλωνες σεμνοπρεπῶς ὑπανοίγουσιν. Πόσον ὠραῖον τὸ κλίμα τῆς Ἑλλάδος! Ἐκεῖ ἀπαντᾷ τις εἰς τὰς κοιλάδας καὶ ἐπὶ τῶν λόφων τὸ ῥόδον, τὴν προσφυλῆ τῆς ἀηδόνης ἐρωμένην. Δι' αὐτὴν τὸ πτηνὸν ἐπαταλαμβάνει τοὺς μελωδικοὺς ἤχους του· τὸ θελκτικὸν ῥόδον, ἢ βασιλίτσα τῶν κήπων, ἀκούει ἐρυθρίωσα τὰ ἐρωτικὰ ἄσματά του· μακρὰν τῶν ἀνέμων καὶ τῶν χιόνων τῆς ἄρκτου, ὅφ' ἀπασῶν θωπευόμενον τῶν αὐρῶν, καθ' ὅλας τοῦ ἐνιαυτοῦ τὰς ὥρας, ἀναδίδει πρὸς τὸν Ὀυρανόν, ὡς θυμίαμα εὐγνωμοσύνης ὅσα παρὰ τῆς φύσεως ἔλαβεν ἀρώματα, καὶ ἐξωραίζει τὸ ὑπερασπιζόμενον αὐτὸ κλίμα ἐπιδεικνύον τὰ πλοῦσιά του χρώματα. Μύρια εἰσέτι τῆς ἀνοιξίως ἀνθὴ διαποκίλλουσι τοὺς λειμῶνας, ἄπειροι σκιαὶ τὸν ἔρωτα προσκαλοῦσι, καὶ ἄπειρα ὄροσερὰ σπήλαια προσφέρουσι ἀναπαντικὸν ἄσυλον.

Γ'.

Ἄλλ' ἔλθωμεν ἤδη εἰς τὰ θερμὰ τῆς φιλοπατρίας δειγμάτων, ἅπερ οἱ μακρὰν τῆς Ἑλλάδος ζῶντες περιφανεῖς υἱοὶ αὐτῆς προσφύτως φόρον λατρείας προσέφερον. Ἐκ Παρισίων ὁ μόνος γόγιος

τοῦ ἐνδόξου τῶν Ἰψηλάντων οἴκου, Γρηγόριος Ἰψηλάντης ἀγοράσας ἀπέστειλεν εἰς τὸ ἐνταῦθα Πολυτεχνικὸν σχολεῖον, 33 ἐκμαγεῖα τῶν σωζομένων ἀριστουργημάτων τῆς γλυπτικῆς Ἑλληνικῆς τέχνης, ἅτινα ὑπάρχουσι ἐν τοῖς διασημοτέροις τῆς Εὐρώπης Μουσείοις. Ταῦτα δὲ ἐκτεθέντα, ἤδη ὡς πιστεύομεν εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Πολυτεχνείου, δύνανται νὰ βικανοποιήσῃσι τὴν περιέργειαν ἐκάστου. Ἴδου δὲ ὁ κατάλογος αὐτῶν.

- 1) Λαοκόων, (ἐκ τοῦ Μουσείου τοῦ Βατικάνου).
- 2) Ἀπόλλων τοῦ Βελβεδέρε (ἐκ τοῦ αὐτοῦ).
- 3) Ἄρτεμις ἀγροτέρα (ἐκ τοῦ Λούβρου).
- 4) Ἄρτεμις (αὐτόθεν).
- 5) Ἀφροδίτη τῆς Μήλου (αὐτόθι).
- 6) Ἀφροδίτη τῶν Μεδίκων (ἐκ Μουσείου Φλωρεντίας).
- 7) Ἀφροδίτη τοῦ Καπιτωλίου.
- 8) Ἀφροδίτη ἡ γενετυλλίς (ἐκ τοῦ Λούβρου).
- 9) Ἀφροδίτη ἐνοκλάζουσα (ἐκ τοῦ Βατικάνου).
- 10) Ἀφροδίτη Νικήτρια (ἐκ τοῦ Λούβρου).
- 11) Ἄμαζών (ἐκ τοῦ Βατικάνου).
- 12) Πολύμηξ (τοῦ Λούβρου).
- 13) Εὐτέρπη (τοῦ Λούβρου).
- 14) Νέα κόρη (τοῦ Λούβρου).
- 15) Σιληνὸς ἢ Βάκχος (τοῦ Λούβρου).
- 16) Γερμανικὸς (τοῦ Λούβρου).
- 17) Ὁ Βοργήσιος ἀθλητὴς (τοῦ Λούβρου).
- 18) Ἀπόλλων ὁ σαυροκτόνος (τοῦ Λούβρου).
- 19) Σάτυρος ἀναπαυόμενος (τοῦ Βατικάνου).
- 20) Σάτυρος αὐλητὴς (τοῦ Λούβρου).
- 21) Ὁ δαίμων τοῦ ὕπνου ἢ τοῦ θανάτου (τοῦ Λούβρου).
- 22) Δακτύλιος τῆς ἱεσείας (τοῦ Βερολίνου).
- 23) Ὁ ἐκβάλλων ἄκανθαν (τοῦ Βατικάνου).
- 24) Βρέφος μετὰ χηνῶν (τοῦ Βατικάνου).
- 25) Ἀστραγαλίζουσα (τοῦ Βατικάνου).
- 26) Νύμφη ἡ ἐπιλεγόμενη Ἀφροδίτη μετὰ κόγχης (τοῦ Λούβρου).
- 27) Δήμητρα ὀρθία (τοῦ Βατικάνου).
- 28) Ἄρισείδης (ἐκ τῆς Νεαπόλεως).
- 29) Σοφοκλῆς (τῆς Ῥώμης).
- 30) Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης (τῆς Μαδρίτης).
- 31) Ἰάσων ὁ λεγόμενος Κινκινάτας (τοῦ Λούβρου).
- 32) Παλαισαὶ (σύμπλεγμα τῆς Φλωρεντίας).
- 33) Ἀθλητὴς θνήσκων (ἐκ τοῦ Καπιτωλίου).

Ὁ φιλογενὴς Β. Σ. Σίνας εἰδοποίησε τὴν ἐθνικὴν τῆς Ἑλλάδος Τράπεζαν νὰ διαθέσῃ ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ πεθόντων Κορινθίων 30 χιλιάδας δραχμῶν. Προσέτι ἀνέθηκεν εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Ἰπουργὸν ὕπως ἐκλέξαι ἀποστολεῖν εἰς τὴν Εὐρώπην πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Ἀστρονομίας δύο

ἴλους Ἕλληνας. Ὅποιον ἕτερον ἔθνος δύναται νὰ καυχῆθῃ εἰς θερμότεραν παρὰ τῶν υἱῶν του ἀγάπην;

Ἐδειξάμεν ἀπ' ἀρχῆς τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου μέριμναν θερμὴν ἀποβλέποντες εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ σκοπὸν, ὅς τις σήμερον ὀλοτελῶς παραγνωρίζεται, καὶ κατασφραγίζεται. Δὲν ἦν οἴσασαμεν ἡμεῖς, ὡς ἄλλοι, τὸ θέατρον ἀπλῆς διασκεδάσεως κατὰ γῶγιον, οὐδὲ παλιστῶν ἐρωτικῶν ἀνταγωνισμῶν. Διὰ τοῦτο ἀνέκαθεν ἐλαλοῦμεν περὶ τῆς ἐλλογῆς τῶν προσώπων, ἕτινα ἢ ἀμορφώσῃ ἢ Ἑλληνικῆ σκηνῆ, καὶ περὶ τοῦ καταλλήλου τῶν δραμάτων, ἕτινα θὰ διδάξῃ ὁ ἠθοποιός. Ἦνε αἰσχρὸν νὰ κρινοῦνται ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῶν παρελθόντος αἰῶνος αἱ ἀνεπιτυχεῖς μεταφράσεις, καὶ μάλιστα δραμάτων, ὅποια οὐδ' ἐν πρωτοτύπῳ σήμερον διδάσκονται ἐν οὐδενὶ τῆς Εὐρώπης θεατρῶ, ὡς τὰ Ὀλύμπια τοῦ Μεταστασίου, ἕτινα καὶ τὸν ἰκανότερον ἠθοποιὸν ἠδύναντο νὰ καταστήσωσι γελοῖον καὶ δυσάρεστον. Ἄξιον θαυμασμοῦ πῶς ἡ τοσαύτη μέριμνα τῆς ἐπιτροπῆς περὶ τὸν καθαρισμὸν καὶ τὸ ἀρχαιότερον τῆς ἡμετέρας γλώσσης ἐν τοῖς παριστανόμενοις δράμασιν, ἠδυνήθη ν' ἀνεχθῇ καὶ ἐγκρίνῃ τὴν παράστασιν τραγωδίας γεγραμμένης εἰς τὴν γλώσσαν « κάπου βοσούν γαῖμαλιά ». Πρέπει νὰ συλλογισθῶμεν ὅτι εἰς τὸ θέατρον χρεωστούμεν τοὺς μεγάλους Σοφοκλεῖς καὶ Αἰσχύλους, δι' οὓς ἐνισθύνεται πᾶσα Ἑλληνικὴ ψυχὴ. Εἰς τὸ θέατρον τὰ πλείστα τῶν ἀθανάτων τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας ἀριστουργημάτων, ἕτινα ἐπὶ δυσχιλίους ὄλους χρόνους συνήθουσαν ὑπὲρ τοῦ καταπεσόντος ἐθνικοῦ ἡμῶν μεγαλείου! Καὶ ὅμως σήμερον βλέπομεν αὐτὸ, ἐν αὐτῇ τῇ ἀρχῇ τῆς συστάσεώς του εἰς τοιαύτην ἐλεεινὴν κατάστασιν, ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀνεπισηθῶμεν περὶ τῆς προόδου, καὶ τῶν κερπῶν του! Ὅχι, δὲν ἐμοχθήσαμεν ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς σκηνῆς, ἵνα ἴδωμεν τὴν ἀμάθειαν καὶ ἀειδίαν ἐπ' αὐτῆς, οὐδὲ νὰ βλέπωμεν ἐψιμυθιωμένας ὕψεις, προκαλοῦντας τὸν γέλωτα καὶ τὸν οἶκτον. Ἀλλὰ τί ἠδυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν περισσότερον ἀφοῦ ἀνατίθεται ἢ διεύθυνσις τοσοῦτον μεγάλου ἔργου εἰς τοσοῦτον ἀνίκανον διευθυντὴν; Ἦνε

αὐτὸς εἰς κατάστασιν νὰ ἐννοήσῃ ὑψηλοῦς προορισμοῦς, ἀφοῦ δὲν ἠννόησεν εἰς τὴν τὸν προορισμὸν του; Ἰποχρεοῦται διὰ συμβολαίου νὰ διατρέψῃ πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν δυστυχῶς συλλεγέντων ἀναθῶν ὑποκειμένων διδασκάλους, τῆς Ἑλληνικῆς Γαλλικῆς καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας καὶ ἐν τούτοις ἀμέριμος τοὺς ἐγκαταλείπει εἰς τὴν ἀμάθειάν των. Ἰποχρεοῦται νὰ μισθοδοτῇ τακτικῶς τοὺς ἐκ πινυὸς ἐτέροις ἔργου ἢ καὶ τέχνης πικρατηθέντας ἠθοποιούς καὶ ἐν ἐλεγχῶς εἰς θεατρικὰ ἐνισχυομένους παραστάσεις, καὶ θυμῶ ὡς μανθάζομεν, οὐδὲ τοῦτο ἐτελεῖ. Παραγνωρίζει ἰκανότητάς, μὴ ἀποδίδων εἰς αὐτὰς τὴν δικαίαν των ἀμοιβήν. Ἦνε καὶ αὐτοῦ ἐψυχράθη ὁ φιλογενὴς Δημητράκοπουλος ὅστις 400 χιλιάδας δραχμῶν κατέβυλεν ὑπὲρ τῆς οἰκοδομήσεως μεγαλοπρεποῦς ἐθνικοῦ θεάτρου. Δὲν εἴμεθα μὲν ἡμεῖς ἐξ ἐκείνων, οἵτινες τὰ πάντα ἐπιψέγουσιν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἀδιαφόρως θεωροῦσι τὰς ζήτητάς του ἔθνους. Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ λάβῃ ἐνεργητικὸν μέρος εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, διότι ἐξ αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἡ διαμόρφωσις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Διὰ τοῦ θεάτρου δύναται νὰ καθαρῶσθῃ καὶ μορφωθῇ ἡ ἡμετέρα γλώσσα, ἥτις σήμερον εὐρίσκεται εἰς τὴν κατὰστασιν ὁ κόσμος πρὸ τῆς πλάσεως. Διὰ τοῦ θεάτρου δύναται νὰ πλουτισθῇ ἡ νεωτέρα δραματικὴ φιλολογία ἡμῶν, ἥτις πτωχὴ καὶ ἀραχῆς ἔρπει. Ἐκτὸς ὀλίγων μελῶν πρέπει τὰ λοιπὰ πάντα ἐν κρισίῳ ἤδη ν' ἀποβληθῶσι τοῦ θεάτρου. Νὰ ζητηθῶσι νέοι μὲ ἀνατροφὴν, μὲ ὀλίγην παιδείαν καὶ νόησιν, ὡς ἐπίσης καὶ νέοι. Μεταξὺ τῶν ὀλιγίστων τούτων ἐκ μὲν τῶν ἀνδρῶν ἀνάγκη νὰ διακρίνωμεν καὶ πάλιν τὸν Κύριον Μανούσον ὅστις κατόρθωσε νὰ ἐνώσῃ θαυμασίως τὸ λεπτὸν τῆς κωμῆδος μετὰ τοῦ ὑψηλοῦ τοῦ δράματος. Ἐλπίζομεν ὅτι τὴν ἰδέαν μας ταύτην θὰ βεβαιώσῃ ἐντὸς ὀλίγου ἢ περιμενομένη παράστασις τῆς Λουκρετίας Βοργίας προτέτι τὸν Κορτέσιον ὅστις ἔδωκε πολλὰ μέχρι τοῦδε δείγματα ἰκανότητος καὶ εὐφυΐας. Ἐκ δὲ τῶν γυναικῶν τὴν ἀνεπιπίστως τὴν πρώτην θέσιν καταλαβοῦσαν Ἀμαλίαν Στόκ' ἀρκεῖ τις νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν παράστασιν τῶν Ὀλυμπίων, ἵνα βεβαιωθῇ ὅτι δὲν θὰ ἦτον ὑπερβολὴ ἂν ἐλέγομεν ὅτι σχεδὸν ἐθριάμβευσεν.

Ἄλλ' αἱ ἐξαιρέσεις αὐται, καθόσον μάλιστα δὲν χρεωστῶνται εἰς τὰς φροντίδας τοῦ διευθυντοῦ, δὲν δύνανται νὰ μᾶς ἐμποδίσωσι νὰ ζητήσωμεν τὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ θεάτρου. Καὶ ἐν πρώτοις νομίζομεν ἀπαιραίτητον νὰ ἀλλαχθῇ ὁ διευθυντὴς καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ θεάτρου, ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο πρὸς τὸ παρὸν εἶνε σχεδὸν ἀδύνατον, ἄς τεθῇ τοῦλάχιστον εἰς πλήρη ἰσχὺν ὁ συνταχθεὶς περὶ τοῦ θεάτρου κανονισμὸς, ὅστις ἴδομεν ἀνωτέρω πῶς ἐπερήθη μέχρι τοῦδε.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΕΡΩΤΙΚΑΙ ΑΡΜΟΝΙΑΙ

Ε΄.

Ποσάκι σ' ἐχαιρέτισα, Ἐαρική μου φύσις,
 Εἰσέτι ἔχω ἔναυλον τὴν κύκνειον ῥοδήν,
 Ἦτις, ἐνῶ ἰστέναζον ὑπὸ πικρὰς ἀλύσσεια,
 Τὴν πάλλουσαρ τῆς λύρας μου συνῶδευε χορδήν.

—οοο—

Καὶ ὅμως ἡ ὠραία σου μὲ γοητεύει θεά!
 Καὶ ὅμως ἡ καρδία μου σιγῶσα ὀμιλεῖ.
 Ποῦ εὗρες τόσα θέληηρα, ὦ φύσις τόσοσ γράα,
 Ποῦ ἐξηφάνθ' ἡ νέα σου περικαλλῆς στολή;

—οοο—

Καὶ σήμερον προβαλνουσα τὸν ὀφθαλμὸν ἐκπλήττεις,
 Καὶ πᾶν δεξι αἰσθ' ἔρεται τίς εἶσαι ἀγροεῖ.
 Πρὸς σου εἶνε σήμερον ἡ τέρψις καὶ γλυκύτης,
 Κ' εἶνε τὸ βίωμα σου ζωή.

—οοο—

Ναὶ ζῶσι δελα σήμερον, οἱ κῆποι καὶ τὰ δάση,
 Μυστηριώδης δύραμις τὸ πᾶν ζωοροεῖ,
 Ἦ ἀδρα, ἦτις σήμερον τὰ φύλλα συνταράσσει
 Ἦ τῆς ζωῆς εἶνε φωρή.

—οοο—

Ἐξέλθετε περικαλλεῖς, ἀγροικαὶ παρθένοι,
 Κ' ἐν μέσῳ τῶν ἀγθῶν σας συμπλέξατε χορόν.
 Ἄς κυματίσ' ἡ κόμη σας ἡ μ' ἄρθη ἐστεμμένη,
 Ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν ἀβρῶν.

—οοο—

Αὖτε ἀμέριμνε ποιμὴν καὶ πάλιν τὸν αὐλόν σου
 Καὶ ὅπου θάλλει δροσερὰ ἡ χλόη τοῦ ἀγροῦ
 Νὰ βόσκη τὸ ἐρωτικὸν ἀφῆτων ποιμνιόν σου,
 Ψάλλε τὸ ἦσμα τοῦ χοροῦ.

—οοο—

Ἐγὼ πρὸ χρόνου ἤρτησα εἰς σκυθρωπὴν ἰτέαν
 Τὴν Λύραν, ἣτις ἔφαλλε τὰς τέρφεις τῆς ζωῆς,
 Καὶ ἔτερεπε μελίχιος τὴν λατρευμένην νέαν,
 Ἐγὼ εἰς πόθων ἔκλυτον ὄμμας δακαεῖς.

—ουο—

Ἐγὼ ματαίως σήμερον ζητῶ γὰρ αἰσθανθῶ
 Ὅσας ἠσθάνθη ἄλλοτε ἐρωτικὰς χαράς.
 Κ' ἐγὼ γὰρ ψάλλω χάριεν τὸ ξαρ προσπαθῶ,
 Εἰς ἀρμονίας τρέπεται ἡ Λύρα μου πικράς.

ΑΣΤΕΙΑ.

Ἄνθρωπός τις νομιζόμενος ὡς περίφημός ψεύστης, εἰσῆλθεν ἡμέραν τινα εἰς πολυάριθμον συναναστροφὴν. Εἰς ἐξ αὐτῆς ὅστις τὸν ἐγνώριζε, πρὶν δώσῃ εἰς αὐτὸν καιρὸν ν' ἀνοιξῇ τὸ στόμα του τῷ ἐφώναζε — Τοῦτο δὲν εἶε ἀληθές. — Ἀλλὰ κύριε εἰσέτι δὲν εἶπον τίποτε. — Τί σημαίνει, εἴθε εἶτοιμος νὰ λαλήσητε καὶ βέβαια θὰ ἀκούσωμεν ψεῦδη.

—σοο—

Ὁ Βολταῖρος ἔγραψε πρὸς ἄνθρωπόν τινα, ὅστις τὸν κατεδίωκε διὰ τῶν ἐπιστολῶν του α Ἀπέθανα, κύριε, ὅθεν δὲν θὰ λαβῶ πλέον τὴν τιμὴν νὰ πᾶς ἀπαντήσω ρ. Ἐκεῖνος δὲ τῷ ἔγραψε. • εἰς τὸν Κ. Βολταῖρον, εἰς τὸν ἄλλον κόσμον.

—οοο—

Ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του ὁ ἀββᾶς Βοασενὸν διέταξε νὰ φέρωσι τὸ μολύβδινον νεκροκρεβάτον του, ὅπερ εἶχε παραγγείλει. α Ἰδοὺ λοιπὸν εἶπεν ὁ τελευταῖος μου ἐπενύκη! καὶ στραφεὶς πρὸς τινὰ τῶν ἀνθρώπων του, ὃν πολίαι. ὦ κλέπτην εἶχε συλλάβει. Ἐλπίζω προσέθηκεν, ὅτι δὲν θα θελήσεις νὰ μοὶ ὑπεξαιρέσης καὶ αὐτόν ρ.